

Župančičeva 3, p. p. 644a, 1001 Ljubljana

T: 01 369 63 00

F: 01 369 66 59

E: gp.mf@gov.si

www.mf.gov.si

PRILOGA 1 (spremni dopis – 1. del):

Številka: 429-142/2020/8
Ljubljana, 17. 9. 2020
EVA
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Poročilo Finančne uprave Republike Slovenije o stanju in gibanju davčnega dolga na dan 31. december 2019 – predlog za obravnavo na Vladi RS
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi prvega odstavka 64.a člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617 in 13/18) je Vlada Republike Slovenije na ... redni seji dne ... sprejela naslednji:
S K L E P :
Vlada Republike Slovenije se je seznanila s Poročilom Finančne uprave Republike Slovenije o stanju in gibanju davčnega dolga na dan 31. december 2019 in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije.
Dr. Božo Predalič generalni sekretar vlade
Priloga:
<ul style="list-style-type: none">– Poročilo Finančne uprave Republike Slovenije o stanju in gibanju davčnega dolga na dan 31. december 2019
Prejmejo:
<ul style="list-style-type: none">– Državni zbor Republike Slovenije,– Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije,– Ministrstvo za finance,– Služba Vlade RS za zakonodajo.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
(Navedite razloge, razen za predlog zakona o ratifikaciji mednarodne pogodbe, ki se obravnava po nujnem postopku – 169. člen Poslovnika državnega zbora.)
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
Irena Nunčič, v.d. generalnega direktorja Finančne uprave Republike Slovenije

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- mag. Andrej Šircelj, minister za finance
- mag. Kristina Šteblaj, državna sekretarka
- mag. Peter Ješovnik, državni sekretar
- Polona Flerin, državna sekretarka
- Irena Nunčič, v.d. generalnega direktorja Finančne uprave RS
- Marta Mihelin, direktorica Uprave za računovodstvo in izvršbo, Finančna uprava RS

5. Kratak povzetek gradiva:

Prvi odstavek 64.a člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617 in 13/18) določa obveznost vlade, da državnemu zboru hkrati z zaključnim računom državnega proračuna za posamezno leto predloži podatke o stanju in gibanju davčnega dolga v preteklem letu.

Čeprav je to poročilo predloženo hkrati z zaključnim računom državnega proračuna, pa se poročilo o prihodkih in davčnem dolgu nanaša na vse štiri javnofinančne blagajne, za katere Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: FURS) pobira dajatve: proračun države, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije in proračune občin.

V letu 2019 je FURS pobral neto 17.563.424.489 EUR prihodkov za vse štiri blagajne javnega financiranja, kar je 958.703.683 EUR oziroma za **5,8 odstotka več kot v letu 2018**. Po stanju na dan 31. 12. 2019 je davčni dolg za vse blagajne javnega financiranja znašal 1.180.360.733 EUR. V letu 2019 se je davčni dolg znižal za 24.356.445 EUR oziroma 2 odstotka. Trend zniževanja davčnega dolga se nadaljuje že šest let, od ustanovitve FURS v letu 2014 se je skupaj znižal za 317.464.640 EUR oziroma 21,2 odstotka. V enakem šestletnem obdobju FURS beleži skupni prirast prihodkov v višini 3.961.094.686 EUR oziroma 29,1 odstotka.

Pri spremljanju gibanja davčnega dolga je poleg znižanja absolutnega zneska davčnega dolga v primerjavi s predhodnim obdobjem treba upoštevati tudi gibanje deleža dolga glede na letno pobrane javnofinančne prihodke FURS. Delež davčnega dolga za vse javnofinančne blagajne v vseh letno pobranih javnofinančnih prihodkih FURS je v letu 2019 zdrsnil na 6,7 odstotka, v letu 2014, ko je bil ustanovljen FURS, je znašal 10,4 odstotka.

Če se v povezavi z obravnavo zaključnega računa osredotočimo samo na v letu 2019 nastali in zapadli dolg, je po stanju 31. 12. 2019 znašal za vse javnofinančne blagajne 251.994.517 EUR. Ob sestavi tega poročila, se je po stanju na dan 31. 3. 2020, v letu 2019 nastali dolg že znižal na 161.048.949 EUR. Obseg dajatev, plačanih po zapadlosti z do eno mesečno zamudo, se giblje od 60 do 80 mio EUR mesečno, hkrati pa so se že realizirali nekateri ukrepi izterjave.

S ciljem obvladovanja davčnega dolga je FURS izvajal številne ukrepe za spodbujanje prostovoljnega plačevanja in izterjave: opominjanje, pobote obveznosti z zapadlimi terjatvami, unovčitve predloženih zavarovanj, davčno izvršbo, druge zahtevnejše ukrepe uveljavljanja davčnega dolga in predlagal stečaje ali izbrise. Povečanje pobranih javnofinančnih prihodkov ob hkratnem zniževanju davčnega dolga kaže tudi v letu 2019 na učinkovitejše pobiranje dajatev.

Davčni dolg po stanju 31. 12. 2019 je glede na možnosti izterjave razdeljen na aktivni dolg v višini 636.586.740 EUR (53,9 odstotka) in pogojno izterljivi dolg v višini 543.773.993 EUR (46,1 odstotka).

FURS je pri izterjavi znatnega dela davčnega dolga zelo omejen. Če sodišče odloči, da se zoper dolžnika začne postopek zaradi insolventnosti, se za dolg ne sme voditi postopek izvršbe niti zavarovanja.

Po stanju 31. 12. 2019 je bil obseg pogojno izterljivega dolga, prijavljenega v insolvenčne postopke, 414 milijonov EUR, kar predstavlja skoraj 36 odstotkov davčnega dolga.

V letu 2019 je FURS poslal dolžnikom 699.091 opominov in izdal 324.694 sklepov o davčni izvršbi za novonastale davčne in nedavčne obveznosti ali kot nov ukrep izterjave v skupnem znesku 1.241.964.471 EUR. Z izvedenimi ukrepi je bilo izterjanih 540.711.109 EUR dolga, v primerjavi s predhodnim letom je bilo izterjano za 714.581 EUR oziroma 13,9 odstotka več dolga.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	uskklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	DA/NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

OBRAZLOŽITEV:**I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu****II. Finančne posledice za državni proračun****II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:****II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:****II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:****7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:****Kratka obrazložitev****8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:**

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA/NE

Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno: Gre za poročilo Vlade RS o stanju in gibanju davčnega dolga, ki ga mora le-ta posredovati Državnemu zboru RS, in ne za predlog predpisa Vlade RS, zato sodelovanje javnosti ni potrebno.

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave:

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,

- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Poročilo je bilo дано

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA/NE
---	--------------

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE
---	--------------

mag. Andrej Šircelj
minister

PRILOGA 3 (jedro gradiva):

POROČILO FINANČNE UPRAVE REPUBLIKE SLOVENIJE O STANJU IN GIBANJU DAVČNEGA DOLGA NA DAN 31. DECEMBER 2019

Povzetek poročila

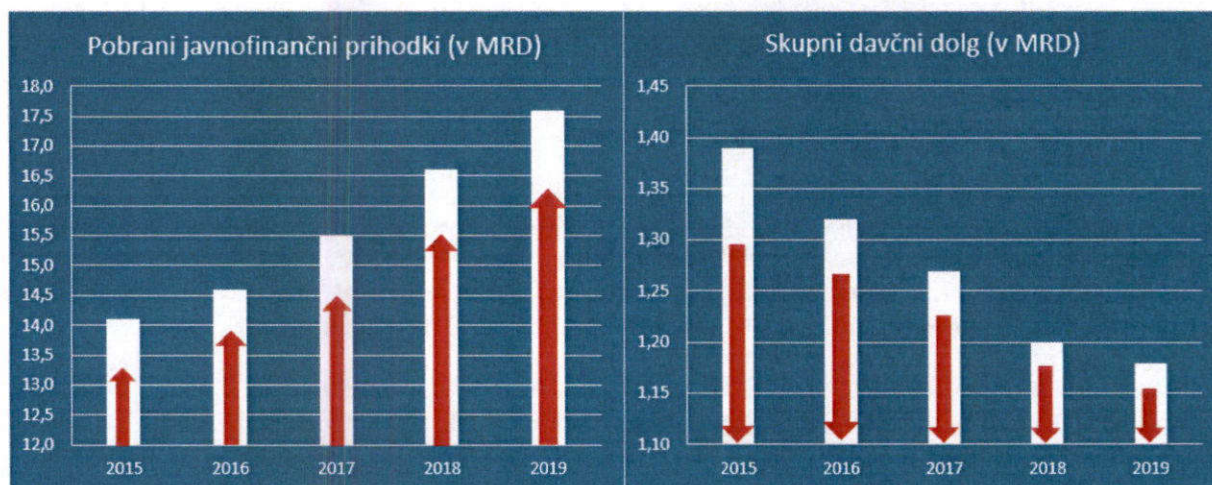
Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: FURS) je pripravila Poročilo o stanju in gibanju davčnega dolga na dan 31. 12. 2019, da ga predloži Državnemu zboru hkrati z zaključnim računom državnega proračuna za leto 2019.

Čeprav je to poročilo predloženo hkrati z zaključnim računom državnega proračuna, pa se poročilo o prihodkih in davčnem dolgu nanaša na vse štiri javnofinančne blagajne, za katere FURS pobira dajatve: proračun države, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZPIZ), Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS) in proračune občin.

V letu 2019 je FURS pobral neto 17.563.424.489 EUR prihodkov za vse štiri blagajne javnega financiranja, kar je 958.703.683 EUR oziroma za 5,8 odstotka več kot v letu 2018. Trend zviševanja pobranih prihodkov se nadaljuje že šest let, od ustanovitve FURS v letu 2014, skupni prirast prihodkov znaša 3.961.094.686 EUR oziroma 29,1 odstotka.

Na dan 31. 12. 2019 je znašal davčni dolg za vse blagajne javnega financiranja 1.180.360.733 EUR.¹ V letu 2019 se je znižal za 24.356.445 EUR oziroma 2 odstotka. Trend zniževanja davčnega dolga se nadaljuje že šest let, od ustanovitve FURS v letu 2014 se je skupaj znižal za 317.464.640 EUR oziroma 21,2 odstotka.

Slika: Prikaz trendov rasti javnofinančnih prihodkov in upada davčnega dolga od leta 2015 do 2019

Pri spremljanju gibanja davčnega dolga je poleg znižanja absolutnega zneska davčnega dolga v primerjavi s predhodnim obdobjem treba upoštevati tudi gibanje deleža dolga glede na letno pobrane javnofinančne prihodke FURS:

¹ Gre za kumulativni davčni dolg, ki se nanaša na nastale dolgove zadnjih deset let, kar je povezano z rokom absolutnega zastaranja davčnih obveznosti. Struktura davčnega dolga glede na nastanek dolga po merilu dospelosti v plačilo je prikazana v preglednici 8.

- delež davčnega dolga za vse javnofinančne blagajne v vseh letno pobranih javnofinančnih prihodkih FURS je v letu 2019 zdrsnil na 6,7 odstotka, v letu 2014, ko je bil ustanovljen FURS, je znašal 10,4 odstotka;
- delež dolga blagajne ZPIZ v letno pobranih prispevkih za socialno varnost za pokojninsko in invalidsko zavarovanje je v letu 2019 zdrsnil na 4,5 odstotka, v letu 2014 je znašal 8,7 odstotka;
- delež dolga blagajne ZZZS v letno pobranih prispevkih za socialno varnost za zdravstveno zavarovanje je v letu 2019 zdrsnil na 3,4 odstotka, v letu 2014 je znašal 6,2 odstotka.

Če se v povezavi z obravnavo zaključnega računa osredotočimo samo na v letu 2019 nastali in zapadli dolg, je po stanju na dan 31. 12. 2019 znašal za vse javnofinančne blagajne 251.994.517 EUR. Ob pripravi tega poročila se je po stanju na dan 31. 3. 2020 v letu 2019 nastali dolg že znižal na 161.048.949 EUR.² Obseg dajatev, plačanih po zapadlosti z do enomesečno zamudo, se giblje od 60 do 80 mio. EUR mesečno, hkrati pa so bili že izvedeni nekateri ukrepi izterjave.

S ciljem obvladovanja davčnega dolga je FURS izvajal številne ukrepe za spodbujanje prostovoljnega plačevanja in izterjave: opominjanje, pobote obveznosti z zapadlimi terjatvami, unovčitve predloženih zavarovanj, davčno izvršbo, druge zahtevnejše ukrepe uveljavljanja davčnega dolga in predlagal stečaje ali izbrise. Povečanje pobranih javnofinančnih prihodkov ob hkratnem zniževanju davčnega dolga kaže tudi v letu 2019 na učinkovitejše pobiranje dajatev.

Davčni dolg po stanju na dan 31. 12. 2019 je glede na možnosti izterjave razdeljen na aktivni dolg v višini 636.586.740 EUR (53,9 odstotka) in pogojno izterljivi dolg v višini 543.773.993 EUR (46,1 odstotka).

FURS je pri izterjavi znatnega dela davčnega dolga zelo omejen. Če sodišče odloči, da se zoper dolžnika začne postopek zaradi insolventnosti, se za dolg ne sme voditi postopek izvršbe niti zavarovanja. Po stanju na dan 31. 12. 2019 je bil obseg pogojno izterljivega dolga, prijavljenega v insolvenčne postopke, 414 milijonov EUR, kar predstavlja skoraj 36 odstotkov davčnega dolga.

Podobno kot za insolvenčne postopke velja tudi za davčni dolg, zavarovan z zastavno pravico na nepremičninah. Postopek prodaje nepremičnine in poplačilo upnikov vodi izvršilno sodišče, zato davčni organ po vloženih predlogih sodiščem v višini 71.589.876 EUR na hitrost in višino poplačila dolga nima vpliva.

V letu 2019 je FURS poslal dolžnikom 699.091 opominov in izdal 324.694 sklepov o davčni izvršbi za novonastale davčne in nedavčne obveznosti ali kot nov ukrep izterjave v skupnem znesku 1.241.964.471 EUR. Z izvedenimi ukrepi je bilo izterjanih 540.711.109 EUR dolga, v primerjavi s predhodnim letom je bilo izterjano za 714.581 EUR oziroma 13,9 odstotkov več dolga.

Opominjanje je zelo učinkovit ukrep spodbujanja plačevanja, saj je bilo po opominih v letu 2019 prejetih 16.130.678 EUR oziroma 5 odstotkov več plačil kot v letu 2018. Dodatno je FURS izvedel tudi pobote in unovčitve zavarovanj v višini 214.064.487 EUR. Tudi v letu 2019 se je nadaljeval trend povečevanja obsega izvedenih pobotov, saj je bilo pred začetkom davčne izvršbe izvedenih za 5.917.771 EUR oziroma 3 odstotke več pobotov terjatev z obveznostmi do zavezancev kot leta 2018.

Na podlagi izdanih sklepov o davčni izvršbi je bilo v letu 2019 izterjano za 15.416.097 EUR oziroma 7 odstotkov manj dolga kot preteklo leto predvsem zaradi nižjega zneska terjanege dolga s sklepi o davčni izvršbi (kot posledica povečanja zneska obveznosti poravnanih z izvedenimi poboti ter povečanja prostovoljno plačanih obveznosti po opominih). Najučinkovitejše sredstvo izvršbe za

² Vir podatkov za stanje dolga, zapadlega do konca leta 2019, na dan 31. 3. 2020 je Poročilo FURS o realizaciji javnofinančnih prihodkov, davčnem dolgu, izterjavi in plačilnih ugodnostih za marec 2020 z dne 20. 4. 2020.

davčne obveznosti z vidika plačil je bila izvršba na denarna sredstva dolžnika pri bankah ali hranilnicah s 70,8-odstotnim deležem plačil, sledi izvršba na premično premoženje s 17,9 odstotka, 8 odstotkov predstavlja izvršba na dolžnikove denarne prejemke, 3,2 odstotka izvršba na dolžnikove denarne terjatve in 0,1 odstotka izvršba na vrednostne papirje.

V poročilu so predstavljeni tudi ukrepi davčnega nadzora, s katerimi je bilo v letu 2019 dodatno odmerjenih 316.532.807 EUR obveznosti. Prav tako so opisane nekatere aktivnosti za spodbujanje prostovoljnega plačevanja dajatev.

1 Uvod

FURS je na podlagi zakona, ki ureja javne finance,³ pripravil Poročilo o stanju in gibanju davčnega dolga na dan 31. 12. 2019, da ga predloži Državnemu zboru hkrati z zaključnim računom državnega proračuna za leto 2019. Podatki v poročilu so pripravljene na podlagi zaključnega računa FURS za leto 2019.

Čeprav je to poročilo predloženo hkrati z zaključnim računom državnega proračuna, pa se poročilo o prihodkih in davčnem dolgu nanaša na vse štiri javnofinančne blagajne, za katere FURS pobira dajatve: proračun države, ZPIZ, ZZZS in proračune občin.

V poročilu so sicer ločeno prikazani podatki, ki se nanašajo na prihodke in davčni dolg za blagajno proračuna države, vendar neposredna primerjava teh podatkov iz zaključnega računa FURS in zaključnega računa državnega proračuna ni mogoča. Na strani prihodkov je namreč precejšen del davka iz naslova dohodnine, ki ga pobere FURS in vplača v državni proračun, zaradi sistema financiranja občin v proračunu države na kontih razreda 7 zmanjšan in so zato prihodki iz naslova dohodnine v zaključnem računu države precej nižji od dejansko pobranih s strani FURS. Ta razlika je v 2019⁴ znašala več kot 1,2 milijarde EUR. Na drugi strani je celotni davčni dolg iz naslova dohodnine v zaključnem računu FURS izkazan v blagajni državnega proračuna.

2 Pobrani prihodki

FURS pobira dajatve, ki so prihodek štirih blagajn javnega financiranja, in sicer: proračuna države, ZPIZ, ZZZS in proračunov občin. Prek proračuna države se del prihodkov razporeja tudi v proračun Evropske unije.

V letu 2019 je FURS pobral neto 17.563.424.489 EUR prihodkov za vse štiri blagajne javnega financiranja, kar je 958.703.683 EUR oziroma za 5,8 odstotka več kot v letu 2018.

Preglednica 1: Pobrani prihodki po javnofinančnih blagajnah v EUR

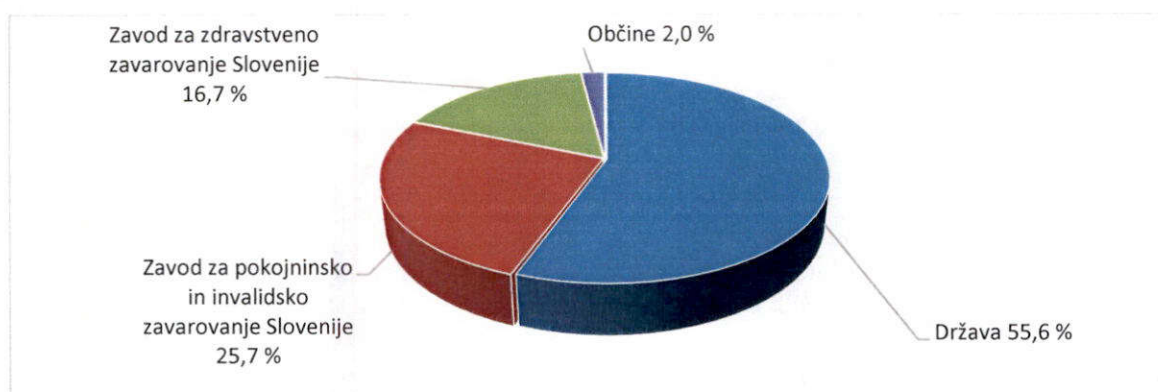
Prejemniki sredstev	JANUAR– DECEMBER 2019	Struktura v %	JANUAR– DECEMBER 2018	Struktura v %	INDEKS 2019/2018
Država	9.768.572.604	55,6	9.316.943.047	55,9	104,8
ZPIZ	4.514.037.677	25,7	4.211.408.124	25,3	107,2
ZZZS	2.935.400.964	16,7	2.747.978.810	16,7	106,8
Občine	345.413.244	2,0	328.390.825	2,1	105,2
Skupaj JFP	17.563.424.489	100,0	16.604.720.806	100	105,8

Vir: FURS

³ Prvi odstavek 64.a člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP in 96/15 – ZIPRS1617, 13/18).

⁴ Vir podatkov spletna stran MF, Bilance državnega proračuna, Državni proračun 1992–2020: <https://www.gov.si/teme/fiskalna-in-javnofinancna-politika/>.

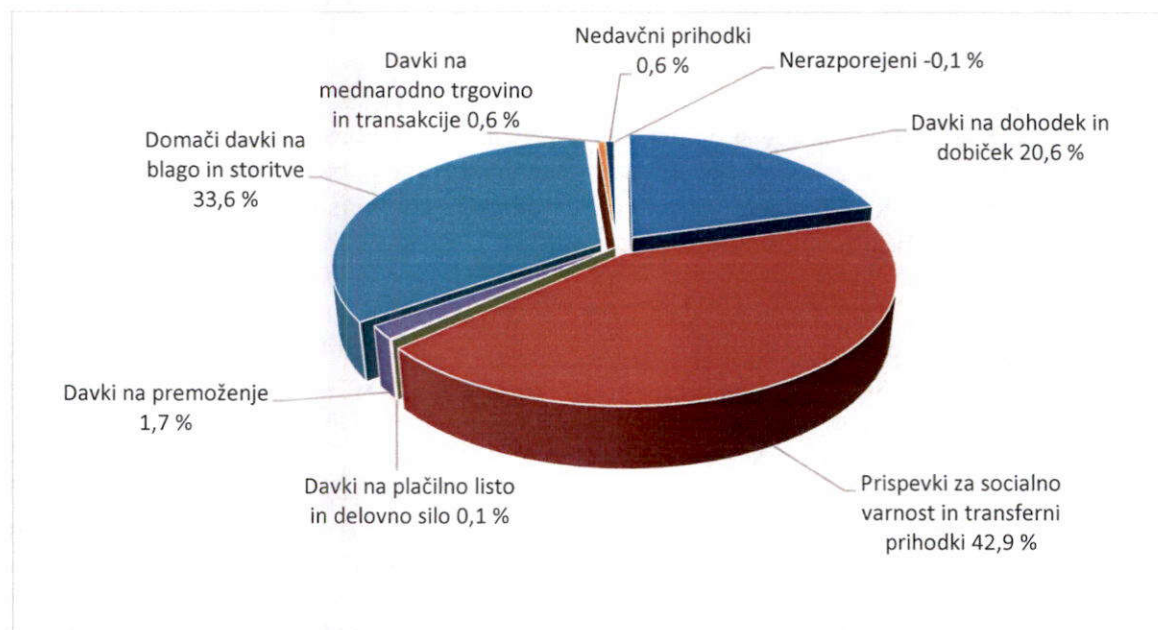
Slika 1: Struktura neto pobranih prihodkov po prejemnikih sredstev v letu 2019

Vir: FURS

Največji delež pobranih prihodkov⁵ predstavljajo skupaj prispevki za socialno varnost in transferni prihodki iz naslova prispevkov (42,9 odstotka), kjer je bilo v letu 2019 pobranih skupaj za 7,0 odstotka več prihodkov kakor v letu 2018 (od tega povečanje prihodkov prispevkov za socialno varnost za 7,2 % in transfernih prihodkov za 4,7 odstotka). Najobsežnejši med prispevki za socialno varnost je prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Sledijo domači davki na blago in storitve (33,6 odstotka), kjer je bilo pobranih za 2,2 odstotka več prihodkov glede na leto 2018. Po obsegu prevladujeta davek na dodano vrednost in trošarine. Dokaj velik delež ima tudi skupina davkov na dohodek in dobiček (20,6 odstotka), kjer je bilo pobranih za 9,8 odstotka več prihodkov glede na leto 2018. Največ prihodkov v tej skupini pripada dohodnini.

Slika 2: Struktura neto pobranih javnofinančnih prihodkov po vrstah prihodkov v letu 2019

Vir: FURS

Na znesek pobranih prihodkov v posameznem letu, v primerjavi s predhodnimi obdobji, lahko vplivajo tudi zakonodajne spremembe, ki veljajo za obravnavano odmerno leto.

⁵ Več informacij o pobranih prihodkih po vrstah dajatev je na voljo v Letnem poročilu FURS 2019 na spletni strani: <https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/FURS/Strateski-dokumenti/Letno-porocilo-Financne-uprave-za-letno-2019.pdf>

Ocenjujemo, da je bilo zaradi sprememb zakonodaje v letu 2019, ki so navedene v nadaljevanju, v primerjavi z letom prej pobranih za 113,3 mio. EUR manj obveznih dajatev.

V maju 2019 je bila uvedena razbremenitev davkov in prispevkov pri izplačilih regresa za letni dopust. V letu 2019 je bil zato znesek odmerjene akontacije dohodnine od regresa glede na leto 2018 nižji za 99,3 odstotka, kar nominalno znaša približno 143,8 mio. EUR, znesek odmerjenih prispevkov za socialno varnost v letu 2019 glede na leto 2018 pa nižji za približno 70 odstotkov, kar nominalno znaša 1,3 mio. EUR.

Pri letni odmeri dohodnine za leto 2018 (odmera v letu 2019) ni bilo posebnega vpliva na gibanje davčnega dolga kljub spremembi zakonodaje: spremembe sistema obdavčitve dohodkov iz delovnega razmerja delavcev, napotenih na delo zunaj države; zvišanje limita nevštevavanja izplačila poslovne uspešnosti v davčno osnovo do 100 odstotkov povprečne mesečne plače zaposlenih v RS (prej do 70 odstotkov); uvedba dodatne splošne olajšave, določene z linearno enačbo, ter zvišanja posebne osebne olajšave za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta (s 75 odstotkov na 100 odstotkov zneska splošne olajšave).

Konec leta 2017 sta bila sprejeta Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2O)⁶ in Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2S)⁷ – ZDoh-2S, ki sta začela veljati 1. januarja 2018. Na njuni podlagi je zakonodajalec med drugim za vse zavezance za davek iz dejavnosti in davka od dohodkov pravnih oseb, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, postavil dodatni, zneskovni limit priznanih normiranih odhodkov, in sicer na največ 40.000 EUR oziroma 80.000 EUR. Iz davčnih obračunov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: obračun DohDej) za leto 2018 izhaja, da je bilo obračunanega za 15 mio. EUR več davka za leto 2017, kar se odraža v višjem neto učinku doplačil in vračil v letu 2019 in tudi v višjih zneskih akontacij davka za leto 2019. Na podlagi preračuna višine normiranih odhodkov iz podatkov iz obračunov DohDej za leto 2018, ki so jih oddali zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov, in kjer je bil pri izračunu normiranih odhodkov že upoštevan zneskovni limit, na način uveljavljanja normiranih odhodkov pred uvedbo zneskovnih limitov (torej z upoštevanjem, da so normirani odhodki enaki 80 odstotkov davčno priznanih prihodkov in ob ostalih nespremenjenih podatkih) in izračun razlike ter ob upoštevanju davčne stopnje 20 odstotkov je bilo izračunano, da je bilo samo zaradi postavitve zneskovnega limita v letu 2019 kot neto učinek vračil in doplačil po obračunu za leto 2018 terjanega za 5,8 mio. EUR več davka. Kot posledica navedenega so bili višji tudi obroki akontacije za leto 2019, ki se plačujejo v letu 2019, kar pomeni dodatno za 5,4 mio. EUR več davka. Tako lahko ocenjujemo, da je bilo v letu 2019 zaradi ukrepa zneskovnih limitov pri zavezancih, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov, obračunane oz. akontirane za 11,2 mio. EUR več dohodnine od dohodka iz dejavnosti, kot če tega ukrepa ne bi bilo. Na podlagi preračuna podatkov iz obračunov davka od dohodkov pravnih oseb za leto 2018, na enak način, kot je opisan pri obračunu DohDej in z upoštevanjem 19 odstotkov davčne stopnje, je bilo izračunano, da je bilo samo zaradi postavitve zneskovnega limita v letu 2019 (kot neto učinek po obračunu za leto 2018) terjanega za 0,7 mio. EUR več davka. Kot posledica navedenega so bili višji tudi obroki akontacije za leto 2019, ki se plačujejo v letu 2019, kar pomeni dodatno za 0,6 mio. EUR več davka. Tako lahko ocenjujemo, da je bilo v letu 2019 zaradi ukrepa zneskovnih limitov pri zavezancih, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov, obračunanega oz. akontiranega za 1,3 mio. EUR več davka od dohodkov pravnih oseb, kot če tega ukrepa ne bi bilo.

Na podlagi Sklepa o uvedbi pribitka k cestnini na določenih odsekih cestninskih cest se je pribitek k cestnini začel obračunavati 1. 1. 2019. Za leto 2019 je bilo obračunanega 13,26 mio. EUR pribitka k cestnini. V skladu z obvestilom o začetku izvajanja pripravljanih del projekta drugi tir železniške proge

⁶ Uradni list RS, št. 69/17.

⁷ Uradni list RS, št. 69/17.

Divača–Koper se je taksa od pretovora v koprskem tovornem pristanišču začela obračunavati 1. 3. 2019. Za leto 2019 je bilo obračunane 6 mio. EUR takse od pretovora.

Povečanje pobranih javnofinančnih prihodkov ob hkratnem zniževanju davčnega dolga kaže tudi v letu 2019 na učinkovitejše pobiranje dajatev in povečano plačilno disciplino pri plačevanju obveznih dajatev.

Krepitev kulture prostovoljnega izpolnjevanja zakonskih obveznosti je prednostni dolgoročni cilj FURS. V ta namen se nenehno izvaja vrsta medsebojno povezanih ukrepov na različnih področjih njenega delovanja od preventivnih do zelo ciljno usmerjenih aktivnosti. Podrobneje so te aktivnosti predstavljene v 8. poglavju tega poročila.

Davek je vsak denarni prihodek državnega proračuna, proračuna Evropske unije ali proračuna samoupravne lokalne skupnosti, ki ni plačilo za opravljeno storitev ali dobavljeno blago in se plača izključno na podlagi zakonov o obdavčenju oziroma predpisov samoupravnih lokalnih skupnosti, izdanih na podlagi zakonov o obdavčenju.

V skladu s 3. členom Zakona o davčnem postopku⁸ (v nadaljnjem besedilu: ZDavP-2) se kot davek štejejo tudi:

- uvozne in izvozne dajatve po predpisih Evropske unije,
- prispevki za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zdravstveno zavarovanje, zaposlovanje in starševsko varstvo,
- nadomestila, intervencijski in drugi ukrepi, ki so v celoti ali delno sistem financiranja kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada, vključno z zneski, pobranimi v zvezi s temi ukrepi,
- obresti, stroški postopka pobiranja davkov, denarne kazni in globe ter stroški postopka o prekršku, ki jih odmeri oziroma izreka davčni organ.

FURS v skladu z zakonom, ki ureja delovanje, organizacijo, naloge in pooblastila finančne uprave, vodi knjigovodsko evidenco, iz katere se zagotavljajo podatki o stanju in gibanju davčnega dolga. Za vodenje davčnega knjigovodstva se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja računovodstvo.

3 Splošno o davčnem dolgu

Davčni dolg je stanje dolga zavezancev do FURS na presečni dan, ki vključuje vse zapadle neporavnane terjatve, ki jih odmerja, nadzira in izterjuje FURS v skladu s predpisi.

Na stanje davčnega dolga na presečni dan ob koncu proračunskega leta bistveno vplivajo naslednja gibanja:

- prenos odprtih zapadlih terjatev iz preteklega proračunskega leta,
- obseg nastalih in zmanjšanih terjatev (odmera oziroma obračun dajatev, odpisi), zapadlih v proračunskem letu, in
- obseg plačanih oziroma izterjanih terjatev v proračunskem letu.

3.1 Odmera oziroma obračun dajatev – izvršilni naslovi

Davčni dolg nastane, če zavezanec v predpisanem roku ne poravna svojih odmerjenih oziroma obračunanih obveznosti, ki izhajajo iz izvršilnega naslova. Izvršilni naslovi so predvsem davčni obračuni, ki jih predloži zavezanec, in odločbe, ki jih izdaja FURS. Za slednje velja, da postanejo izvršljive v 30 dneh od vročitve, ne glede na to, ali zavezanec zoper njih uveljavlja pravno sredstvo (prvi odstavek 87. člena ZDavP-2). Za davčni dolg torej ni pomembna dokončnost ali celo pravnomočnost akta, iz katerega izhaja obveznost plačila.

⁸ Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – Odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18-ZJF-H, 36/19 in 66/19.

V davčni dolg so tako vključene tudi obveznosti, ki so predmet pritožb zavezancev pri drugostopenjskem organu ali tožb pri Upravnem sodišču, vendar o pritožbi ali tožbi še ni odločeno.

3.2 Zastaranje in zadržanje zastaranja davčnih obveznosti

Na obseg davčnega dolga bistveno vplivajo pravila o absolutnem in relativnem zastaranju pravice do izterjave davka. Po določbah 125. in 126. člena ZDavP-2 davčna obveznost preneha v petih oziroma desetih letih od dneva, ko bi bilo treba davek plačati. V strukturi davčnega dolga glede na leto nastanka dolga tako praviloma zasledimo dolgove iz preteklih desetih let, zaradi izjem pa tudi starejše dolgove.

Izjemo od splošnega učinka zastaranja določa 126.a člen ZDavP-2, ki določa, da davčna obveznost ne preneha, če je davčni dolg zavarovan s hipoteko in če je pred potekom zastaranja pravice do izterjave vložen predlog za izvršbo na nepremičnino. Davčna obveznost preneha s poplačilom iz prodaje.

Zadržanje zastaranja povzročijo tudi nekateri drugi postopki, ko davčni organ ne more oziroma ne sme voditi postopka davčne izvršbe. Glavni zakonski razlogi in sodni postopki, zaradi katerih se zastaranje zadrži, so postopek zaradi insolventnosti, odobren odlog oziroma obročno plačevanje davka, zapuščinski postopek itd. Ko preneha razlog, zaradi katerega je bilo zastaranje zadržano, davčni organ lahko nadaljuje ali začne davčno izvršbo, se tek zastaralnega roka nadaljuje.

3.3 Vpliv likvidnostnih težav zavezancev in napak pri plačevanju na davčni dolg

Poročilo je pripravljeno na presečni datum, kar pomeni, da so v davčnem dolgu zajete vse neporavnane obveznosti, ki so zapadle v plačilo do obravnavanega datuma, tudi tiste, ki so jih že nekaj dni po tem datumu prostovoljno poravnali zavezanci. Obseg dajatev, plačanih po zapadlosti z do enomesečno zamudo, se giblje od 60 do 80 mio. EUR mesečno. Najpogosteje so na tak način na presečni dan v davčnem dolgu zajete večje obveznosti zavezancev iz naslova davka na dodano vrednost in trošarin, ker je datum zapadlosti obračunov za obe vrsti davka zadnji delovni dan v mesecu.

V davčnem dolgu po stanju na presečni dan so zajete tudi neporavnane obveznosti davčnih zavezancev, ki so poravnali svoje obveznosti, vendar na napačen podračun ali z napačno referenco pri plačilu. FURS v tem primeru izvede postopek razčiščevanja plačil (stik z zavezancem, poizvedba na Upravi Republike Slovenije za javna plačila in banke ipd.). Zaradi precejšnjega obsega primerov takih plačil (4,5 odstotka) usklajevanje lahko traja nekaj dni. V 30 dneh od prejema plačila pa FURS izvaja tudi izravnave med javnofinančnimi blagajnami, pobote oziroma preveč plačane dajatve vrne.

4 Davčni dolg

Po stanju na dan 31. 12. 2019 je znašal davčni dolg 1.180.360.733 EUR. V navedenem znesku dolga so poleg neporavnanih zapadlih obveznosti zajete tudi zaračunane zamudne obresti, ki predstavljajo 13,2 odstotka dolga oziroma znašajo 155.314.081 EUR.

Preglednica 2: Stanje in gibanje davčnega dolga v EUR

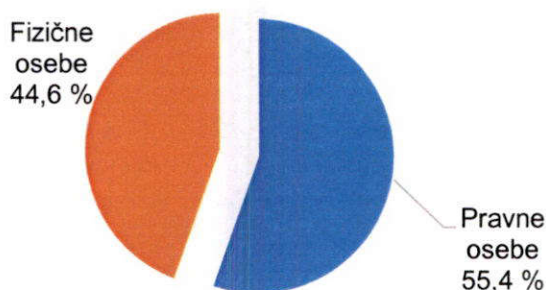
	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2019	IND 31. 12. 2018/ 31. 12. 2017	IND 31. 12. 2019/ 31. 12. 2017	IND 31. 12. 2019/ 31. 12. 2018
Glavnica	1.095.966.062	1.047.310.046	1.025.046.652	95,6	93,5	97,9
Zamudne obresti	171.079.628	157.407.132	155.314.081	92,0	90,8	98,7
Skupaj dolg	1.267.045.690	1.204.717.178	1.180.360.733	95,1	93,2	98,0

Vir: FURS

Dolg pravnih oseb znaša 654.387.769 EUR oziroma 55,4 odstotka, dolg fizičnih oseb pa 525.972.964 EUR oziroma 44,6 odstotka davčnega dolga.

Dolg fizičnih oseb zajema tudi neporavnane obveznosti zasebnikov, med katere štejemo samostojne podjetnike posameznike in druge zasebnike, ki opravljajo poklicno dejavnost, ali druge neodvisne dejavnosti (odvetniki, notarji, poklicni športniki, samostojni novinarji, zasebni zdravstveni delavci, kulturni delavci in fizične osebe, ki opravljajo kmetijsko in gozdarsko dejavnost).

Slika 3 – Prikaz davčnega dolga po statusu zavezanca

Vir: FURS

4.1 Aktivni in pogojno izterljivi dolg

Davčni dolg je sestavljen iz aktivnega in pogojno izterljivega dolga. ZDavP-2 v 109. členu opredeljuje pogojno izterljivi dolg. Davek se šteje za pogojno izterljivega:

- če je bil pri zavezancu za davek začeti stečajni postopek;
- če je bil pri zavezancu za davek začeti postopek prisilne poravnave;
- od dneva smrti davčnega zavezanca do dneva pravnomočnosti sklepa o dedovanju;
- če se ne more poplačati niti v postopku davčne izvršbe, pravica do izterjave pa še ni zastarala;
- če se je davčni zavezanec – fizična oseba odselil neznano kam ali ga je sodišče razglasilo za pogrešanega ali opravično nesposobnega in ni pustil oziroma nima nobenega premoženja, iz katerega bi se lahko davek poplačal, pravica do izterjave pa še ni zastarala.

Ves drugi dolg šteje za aktivni dolg.

Po stanju na dan 31. 12. 2019 znaša aktivni dolg 636.586.740 EUR, pogojno izterljivi dolg pa 543.773.993 EUR.

Preglednica 3: Stanje in gibanje davčnega dolga v EUR

	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31.12. 2019	IND 31. 12.2018/ 31. 12. 2017	IND 31. 12. 2019/ 31. 12. 2017	IND 31.12. 2019/ 31. 12. 2018
Aktivni dolg	766.469.790	684.023.147	636.586.740	89,2	83,1	93,1
Pogojno izterljivi dolg	500.575.900	520.694.031	543.773.993	104,0	108,6	104,4
Skupaj dolg	1.267.045.690	1.204.717.178	1.180.360.733	95,1	93,2	98,0

Vir: FURS

V strukturi davčnega dolga ima aktivni dolg 53,9-odstotni delež. Postopki za izterjavo tega dela dolga tečejo, zato je verjetnost izterjave navedenega dolga velika v nasprotju s pogojno izterljivim dolgom, ki predstavlja 46,1 odstotka dolga. Večina tega dolga je namreč predmet insolvenčnih postopkov, v katere je prijavljeno 76,1 odstotka pogojno izterljivega davčnega dolga.

Z dnem začetka insolvenčnega postopka se v skladu z insolvenčno zakonodajo, ki je v pristojnosti Ministrstva za pravosodje, zoper davčnega zavezanca načeloma ne sme voditi postopek davčne izvršbe, temveč se zaradi zagotavljanja načela enakega obravnavanja upnikov lahko terjatve poplačajo le v skladu z insolvenčno zakonodajo. Za terjatve, ki so prijavljene v insolvenčnem postopku (v letu 2019 je bilo izdanih 9.349 seznamov izvršilnih naslovov, kar je 16,8 odstotka manj kot v letu 2018), davčni organ torej ne sme voditi postopka davčne izvršbe.

Gre za postopke, na katerih trajanje davčni organ nima vpliva, saj je v skladu z insolvenčno zakonodajo izenačen z drugimi (civilnimi) upniki.

V postopku prisilne poravnave lahko upniki izglasujejo delni odpis dolga in odložitev njegove dospelosti, če pa prisilna poravnava ni potrjena, se začne stečajni postopek. Glavni postopki rednih prisilnih poravnav so po podatkih izvedbene skupine v zvezi z novelama Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP-E in ZFPPIPP-F) (v nadaljnjem besedilu: izvedbena skupina) v zadnjih dveh letih v poprečju trajali deset mesecev. Z zadnjo novelo Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (v nadaljnjem besedilu: ZFPPIPP-G)⁹ je bil položaj davčnega organa v postopku poenostavljene prisilne poravnave, katerega glavni postopek v poprečju traja štiri mesece, okrepljen. Potrjena poenostavljena prisilna poravnava nima več učinka na terjatve iz naslova davkov (in tudi prispevkov), dolžniku pa zakonodaja od 1. 1. 2017¹⁰ vendarle omogoča, da ob predložitvi sklepa o potrjeni poenostavljeni prisilni poravnavi prestrukturira terjatve v ločenem postopku pred davčnim organom, vendar le še v obliki obročnega plačila. Odpisa terjatev v tem postopku dolžnik ne more doseči.¹¹

V stečajnem postopku je delež poplačila davčnih terjatev nizek. Poleg tega gre za dolgotrajne postopke, saj mora stečajni upravitelj prodati vse premoženje stečajnega dolžnika in iz te vsote po načelu sorazmernosti (proporcionalnosti) poplačati upnike. Terjatve, ki v stečajnem postopku niso bile poplačane, se odpišejo, razen terjatev, ki se uveljavljajo v postopku osebnega stečaja, pa nanje odpust obveznosti ne učinkuje. Davčni dolžnik namreč v postopku osebnega stečaja ne more več doseči odpusta in s tem odpisa davčnih terjatev iz naslova prispevkov, ki so nastale pred začetkom postopka zaradi insolventnosti.¹² Število postopkov osebnih stečajev se od leta 2015 znižuje, narašča pa število stečajnih postopkov nad pravno osebo, ki se začnejo na predlog upnika ali druge osebe. Zaradi spremembe insolvenčne zakonodaje (ZFPPIPP) sredi leta 2016, do katere je prišlo na pobudo Ministrstva za finance in FURS, se je v zadnjih letih bistveno zmanjšalo tudi število začetih postopkov poenostavljenih prisilnih poravnav nad dolžniki.

Podobno kot za insolvenčne postopke velja tudi za davčni dolg, ki je zavarovan z zastavno pravico na nepremičninah. Postopek prodaje nepremičnine in poplačilo upnikov vodi izvršilno sodišče, zato

⁹ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju – ZFPPIPP-G (Uradni list RS, št. 27/16 z dne 11. 4. 2016).

¹⁰ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku - ZDavP-2J, (Uradni list RS št. 63/16).

¹¹ V zvezi s spremembami instituta poenostavljene prisilne poravnave je z vidika njenega neučinkovanja na davčne terjatve treba poudariti, da je novela ZFPPIPP-G začela veljati 26. 4. 2016, kar pomeni, da veljajo spremembe poenostavljene prisilne poravnave samo za postopke, ki so uvedeni po 26. 4. 2016.

¹² Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 27/16) je bila spremenjena opredelitev prednostnih terjatev, na katere odpust ne učinkuje, na način, da se za prednostne terjatve štejejo vse terjatve iz naslova prispevkov, ki so nastale pred začetkom postopka zaradi insolventnosti, in ne več samo terjatve iz naslova prispevkov, ki so nastale v zadnjem letu pred začetkom stečajnega postopka.

davčni organ po vloženih predlogih sodiščem v višini 71.589.876 EUR nima vpliva na hitrost postopka ali višino poplačila dolga. Na podlagi navedenega je mogoče ugotoviti, da davčni organ na hitrost oziroma višino poplačila znanega dela davčnega dolga nima vpliva, saj gre za postopke, ki se vodijo pred sodišči, na dolžino teh postopkov pa vplivajo številni dejavniki.

Dolg, ki ga ni bilo mogoče poplačati v postopkih davčne izvršbe, pravica do izterjave pa še ni zastarala, znaša 21,9 odstotka pogojno izterljivega dolga. Zoper navedeni dolg je davčni organ izvedel vse zakonsko predpisane ukrepe izvršbe (administrativna izvršba, individualna obravnava v primeru izvršbe iz premoženja, ki zahteva poglobljeno obravnavo, izvršba na nepremičnine ali na poslovni delež dolžnika v družbi ...), vendar dolga ni bilo mogoče izterjati, saj dolžniki niso imeli rubljivega premoženja.

Preglednica 4: Stanje in gibanje pogojno izterljivega dolga v EUR

Razlog dvomljivosti	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2019	IND 31. 12. 2018/ 31. 12. 2017	IND 31. 12. 2019/ 31. 12. 2017	IND 31. 12. 2019/ 31. 12. 2018	Delež v %
Stečaj	480.115.519	453.207.566	408.921.267	94,4	85,2	90,2	75,2
**Dolga ni mogoče poplačati v postopku davčne izvršbe	0	42.249.406	119.067.236	/	/	281,8	21,9
Prisilna poravnava	14.172.850	16.206.981	4.826.200	114,4	34,1	29,8	0,9
**Fizična oseba odseljena neznanu kam	0	4.115.164	6.477.700	/	/	157,4	1,2
Dolžnik umrl	2.897.099	3.005.940	3.433.949	103,8	118,5	114,2	0,6
*Drugo	3.390.432	1.908.974	1.047.641	56,3	30,9	54,9	0,2
SKUPAJ	500.575.900	520.694.031	543.773.993	104,0	108,6	104,4	100

* DRUGO: prisilna likvidacija, izbris brez likvidacije ipd.

** Z navedenima vrstama pogojno izterljivega dolga se terjatve v knjigovodski evidenci označujejo od druge polovice leta 2018, zato primerjava leta 2019 z letom 2018 (IND) ne kaže povsem dejanskega stanja.

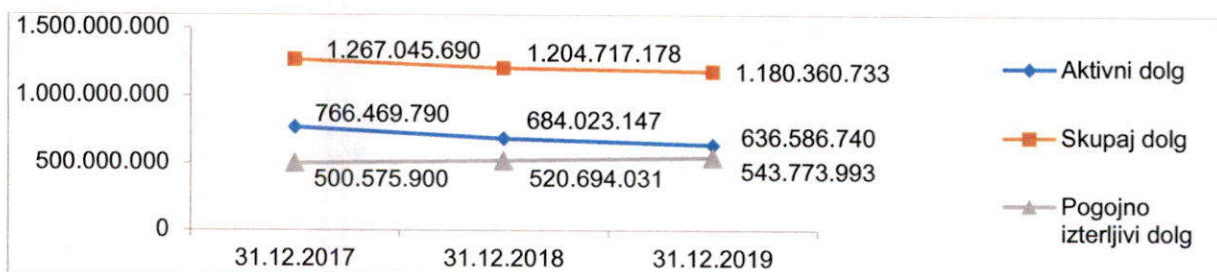
Vir: FURS

4.2 Gibanje davčnega dolga

V letu 2019 se je davčni dolg znižal za 24.356.445 EUR oziroma 2 odstotka, v primerjavi z letom 2017 pa za 86.684.957 EUR. Trend zniževanja davčnega dolga se nadaljuje že od leta 2014.

Pri aktivnem dolgu je v letu 2019 zaznati znižanje dolga za 47.436.407 EUR oziroma 6,9 odstotka, pri pogojno izterljivem dolgu pa povečanje za 543.773.993 EUR oziroma 4,4 odstotka.

Slika 4 – Gibanje davčnega dolga v EUR

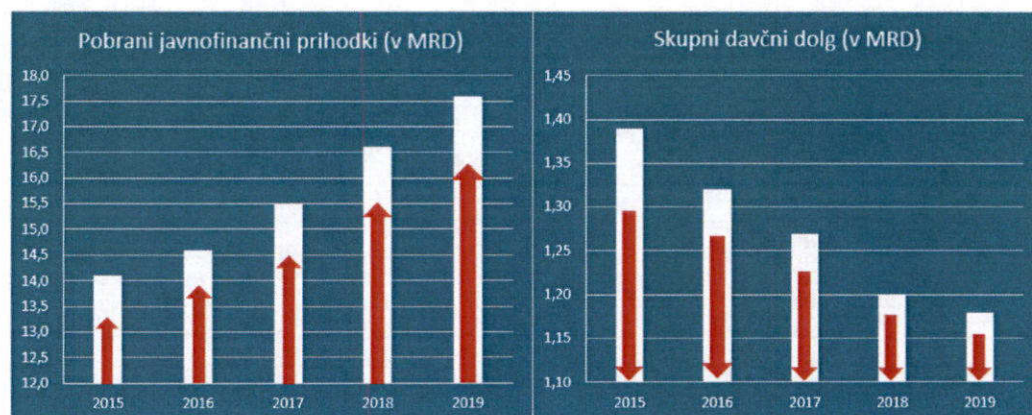

Vir: FURS

Pri spremljanju gibanja davčnega dolga je poleg znižanja absolutnega zneska davčnega dolga v primerjavi s predhodnim obdobjem treba upoštevati tudi gibanje deleža dolga glede na letno pobrane javnofinančne prihodke FURS:

- delež davčnega dolga za vse javnofinančne blagajne v vseh letno pobranih javnofinančnih prihodkih FURS je v letu 2019 zdrsnil na 6,7 odstotka, v letu 2014, ko je bil ustanovljen FURS, je znašal 10,4 odstotka;
- delež dolga blagajne ZPIZ v letno pobranih prispevkih za socialno varnost za pokojninsko in invalidsko zavarovanje je v letu 2019 zdrsnil na 4,5 odstotka, v letu 2014 je znašal 8,7 odstotka;
- delež dolga blagajne ZZZS v letno pobranih prispevkih za socialno varnost za zdravstveno zavarovanje je v letu 2019 zdrsnil na 3,4 odstotka, v letu 2014 je znašal 6,2 odstotka.

Slika 5: Prikaz trendov rasti javnofinančnih prihodkov in upada davčnega dolga od leta 2015 do 2019

Preglednica 5: Delež davčnega dolga v pobranih javnofinančnih prihodkih v EUR

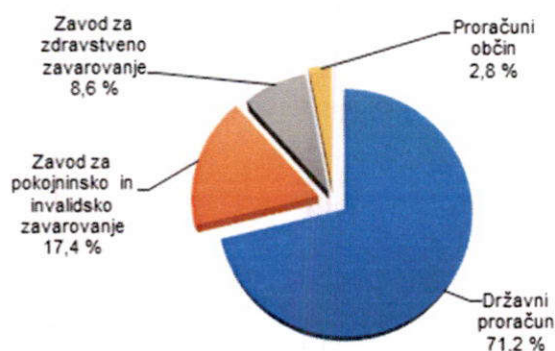
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Skupaj javnofinančni prihodki in prejemi FURS	13.611.469.377	14.118.086.176	14.612.161.475	15.535.944.909	16.613.623.060	17.572.564.063
Davčni dolg na dan 31. 12.	1.421.326.160	1.386.665.046	1.320.723.417	1.267.045.690	1.204.717.178	1.180.360.733
Delež davčnega dolga v pobranih javnofinančnih prihodkih in prejemkih FURS, v odstotkih	10,4	9,8	9,0	8,2	7,3	6,7

Vir: FURS

4.3 Davčni dolg po javnofinančnih blagajnah

Po razporeditvi davčnega dolga po blagajnah javnega financiranja ima največji delež dolga proračun države, in sicer 71,2 odstotka. Blagajna ZPIZ ima 17,4-odstotni delež dolga, blagajna ZZZS 8,6-odstotni delež ter proračuni občin 2,8-odstotni delež dolga.

Slika 6 – Davčni dolg po blagajnah javnega financiranja

Vir: FURS

Podatki o višini in gibanju dolga po blagajnah javnega financiranja so prikazani v preglednici 6.

Preglednica 6: Stanje in gibanje davčnega dolga po blagajnah javnega financiranja v EUR

Davčni dolg po javnofinančnih blagajnah	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2019	IND 31. 12. 2018/ 31. 12. 2017	IND 31. 12. 2019/ 31. 12. 2017	IND 31. 12. 2019/ 31. 12. 2018	Delež v odstotka
Državni proračun							
Aktivni dolg	516.961.021	468.461.718	457.772.755	90,6	88,6	97,7	71,9
Pogojno izterljivi dolg	335.528.068	363.278.358	382.072.833	108,3	113,9	105,2	70,3
Skupaj dolg	852.489.089	831.740.076	839.845.588	97,6	98,5	101,0	71,2
ZPIZ							
Aktivni dolg	151.995.910	130.200.198	106.968.053	85,7	70,4	82,2	16,8
Pogojno izterljivi dolg	100.921.675	94.743.604	97.996.940	93,9	97,1	103,4	18,0
Skupaj dolg	252.917.585	224.943.802	204.964.993	88,9	81,0	91,1	17,4
ZZZS							
Aktivni dolg	77.420.416	66.143.068	55.309.084	85,4	71,4	83,6	8,7
Pogojno izterljivi dolg	46.667.280	44.206.112	45.773.576	94,7	98,1	103,5	8,4
Skupaj dolg	124.087.696	110.349.180	101.082.660	88,9	81,5	91,6	8,6
Proračun občin							
Aktivni dolg	20.072.497	19.217.998	16.536.624	95,7	82,4	86,0	2,6
Pogojno izterljivi dolg	17.458.877	18.465.957	17.930.644	105,8	102,7	97,1	3,3
Skupaj dolg	37.531.374	37.683.955	34.467.268	100,4	91,8	91,5	2,8
Drugo*							
Aktivni dolg	19.946	165	224	0,8	1,1	135,6	0,0
Pogojno izterljivi dolg	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj dolg	19.946	165	224	0,8	1,1	135,6	0,0
SKUPAJ DOLG	1.267.045.690	1.204.717.178	1.180.360.733	95,1	93,2	98,0	100,0

Vir: FURS

Analiza gibanja davčnega dolga po blagajnah javnega financiranja kaže na znižanje dolga pri vseh blagajnah razen pri blagajni države, kjer se je dolg povečal za 8.105.512 EUR oziroma 1 odstotek.

Največje znižanje dolga je v letu 2019 zaznati pri blagajni ZPIZ, in sicer za 19.978.809 EUR oziroma 8,9 odstotka. Pri blagajni ZZZS se je dolg znižal za 9.266.520 EUR oziroma 8,4 odstotka, pri blagajnah občin pa za 3.216.687 EUR oziroma 8,5 odstotka.

4.4 Davčni dolg po vrstah prihodkov oziroma dajatev

Po vrsti prihodkov imajo na dan 31. 12. 2019 največji delež davčnega dolga davčni prihodki, in sicer kar 97,6 odstotka, nedavčni prihodki¹³ pa 2,4-odstotni delež.

Podatki o višini in gibanju dolga po posameznih vrstah prihodkov oziroma dajatev so prikazani v preglednici 7.

Preglednica 7: Stanje in gibanje davčnega dolga po vrstah prihodkov oziroma dajatev v EUR

Davčni dolg po vrstah prihodkov oziroma davkov	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2019	IND 31. 12. 2018/ 31. 12. 2017	IND 31. 12. 2019/ 31. 12. 2017	IND 31. 12. 2019/ 31. 12. 2018
A. Davčni prihodki	1.211.384.123	1.151.046.683	1.123.915.572	95,0	92,8	97,6
DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	340.636.019	344.699.849	359.691.923	101,2	105,6	104,3
Dohodnina	278.099.622	285.766.581	295.068.091	102,8	106,1	103,3
Letni poračun	43.331.310	46.965.953	49.103.432	108,4	113,3	104,6
Akontacije dohodnine	150.108.950	137.564.098	136.957.273	91,6	91,2	99,6
Dohodnina od dobička iz kapitala, dividend in obresti	18.311.281	19.452.523	20.503.038	106,2	112,0	105,4
Dohodnina od nenapovedanih dohodkov	66.348.081	81.784.007	88.504.348	123,3	133,4	108,2
Davek od dohodkov pravnih oseb	62.491.966	58.893.765	64.600.436	94,2	103,4	109,7
Drugi davki na dohodek in dobiček	44.431	39.503	23.396	88,9	52,7	59,2
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	380.770.866	338.561.819	309.007.772	88,9	81,2	91,3
Prispevek za zaposlovanje	1.879.503	1.642.038	1.462.994	87,4	77,8	89,1
Prispevek za starševsko varstvo	1.906.762	1.678.613	1.529.174	88,0	80,2	91,1
Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	252.913.653	224.942.722	204.963.738	88,9	81,0	91,1
Prispevki za zdravstveno zavarovanje	124.070.948	110.298.446	101.051.866	88,9	81,4	91,6
DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO	529.616	493.863	546.442	93,2	103,2	110,6
Posebni davek na določene prejemke	529.616	493.863	546.442	93,2	103,2	110,6
DAVKI NA PREMOŽENJE	38.073.585	37.626.791	34.937.893	98,8	91,8	92,9
Davki na nepremičnine	35.225.631	34.281.111	32.273.865	97,3	91,6	94,1
Davki na premičnine	114.205	55.776	56.677	48,8	49,6	101,6
Davki na dediščine in darila	1.617.581	2.245.001	2.092.461	138,8	129,4	93,2
Davek na promet nepremičnin	1.116.168	1.044.903	514.890	0,0	0,0	0,0
DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	444.335.257	426.543.675	416.620.128	96,0	93,8	97,7
Davek na dodano vrednost	434.092.439	417.339.293	406.630.192	96,1	93,7	97,4
Drugi davki na blago in storitve (CO2)	17.481	20.388	18.383	116,6	105,2	90,2
Trošarine	5.606.586	3.660.224	3.095.309	65,3	55,2	84,6
Davki na posebne storitve	453.906	1.065.835	5.759.686	234,8	1.268,9	540,4
Drugi davki na uporabo blaga in storitev	889.308	1.124.452	435.425	126,4	49,0	38,7
Davki na motorna vozila	3.275.537	3.333.483	681.133	101,8	20,8	20,4

¹³ V skupino nedavčnih prihodkov spadajo prihodki iz udeležbe pri dobičku in dohodku od premoženja, takse in pristojbine, denarne kazni in drugi nedavčni prihodki.

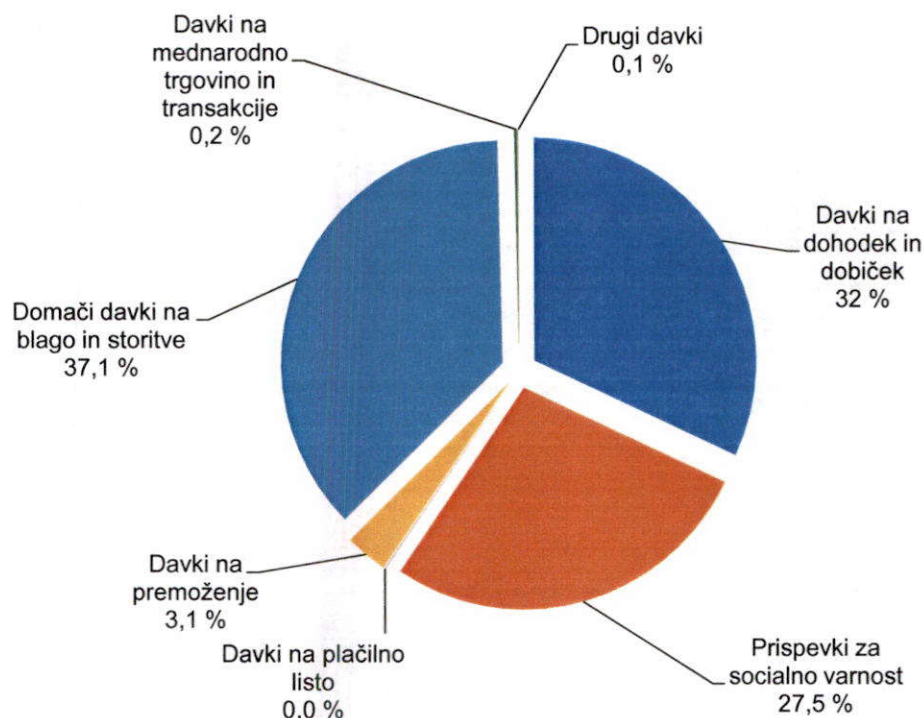
DAVKI NA MEDNARODNO TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	1.704.473	2.595.068	2.637.496	152,3	154,7	101,6
Carine	1.704.473	2.595.068	2.637.496	152,3	154,7	101,6
DRUGI DAVKI	5.334.307	525.618	473.918	9,9	8,9	90,2
B. Nedavčni prihodki	55.618.429	53.616.371	55.939.548	96,4	100,6	104,3
C. Transferni prihodki	16.419	50.859	30.673	309,8	186,8	60,3
D. Drugo (nerazporejeno)	6.773	3.100	474.716	45,8	7.008,9	15.313,4
E. Skupaj davčni dolg (A+B+C+D)	1.267.025.744	1.204.717.013	1.180.360.509	95,1	93,2	98,0
F. Druge terjatve	19.946	165	224	0,8	1,1	135,8
Skupaj davčni dolg in druge terjatve (E + F)	1.267.045.690	1.204.717.178	1.180.360.733	95,1	93,2	98,0

Vir: FURS

4.5 Davčni dolg po vrsti dajatve

V okviru davčnih prihodkov imajo največji delež dolga domači davki na blago in storitve, in sicer 37,1 odstotka. Davki na dohodek in dobiček imajo 32-odstotni delež, prispevki za socialno varnost 27,5-odstotni delež dolga, davki na premoženje 3,1-odstotni delež, davki na mednarodno trgovino in transakcije 0,2-odstotni delež ter drugi davki 0,1-odstotni delež dolga iz davčnih prihodkov.

Slika 7 – Struktura davčnega dolga iz davčnih prihodkov

Vir: FURS

Analiza gibanja davčnega dolga po vrstah davkov kaže, da je v letu 2019 zaznati:

- *znižanje dolga*: pri prispevkih za socialno varnost za 29.554.048 EUR oziroma 8,7 odstotka, pri domačih davkih na blago in storitve za 9.923.547 EUR oziroma 2,3 odstotka, pri davkih na premoženje za 2.688.898 EUR oziroma 7,1 odstotka in
- *povečanje dolga*: pri davkih na dohodek in dobiček za 14.992.074 EUR oziroma 4,3 odstotka, pri davkih na plačilno listo in delovno silo za 52.579 EUR oziroma 10,6 odstotka in pri davkih na mednarodno trgovino in transakcije za 42.428 EUR oziroma 1,6 odstotka.

4.6 Davčni dolg po starosti

Pregled višine davčnega dolga po blagajnah in letu nastanka dolga glede na datum zapadlosti je razviden iz preglednice 8.

Dolg z zapadlostjo v letu 2019 po stanju 31. 12. 2019 znaša 251.994.517 EUR (21,3 odstotka), ob sestavi poročila na dan 31. 3. 2020 znaša še 161.048.949 EUR (13,5 odstotka). Preostali dolg je iz prejšnjih let.

Preglednica 8: Davčni dolg po javnofinančnih blagajnah glede na zapadlost v EUR

Davčni dolg po javnofinančnih blagajnah	Zapadlost dolga do vključno leta 2014	Zapadlost dolga v letu 2015	Zapadlost dolga v letu 2016	Zapadlost dolga v letu 2017	Zapadlost dolga v letu 2018	Zapadlost dolga v letu 2019	Skupaj stanje dolga
Državni proračun							
Aktivni dolg	90.054.649	20.891.456	30.574.786	50.203.715	83.713.068	182.335.081	457.772.755
Pogojno izterljivi dolg	207.801.064	30.585.726	48.646.589	54.702.348	27.201.293	13.135.813	382.072.833
Skupaj država	297.855.713	51.477.182	79.221.375	104.906.063	110.914.361	195.470.894	839.845.588
ZPIZ							
Aktivni dolg	40.562.436	6.274.828	6.702.021	9.895.602	12.496.675	31.036.491	106.968.053
Pogojno izterljivi dolg	68.911.968	7.993.619	7.240.717	5.999.529	5.945.355	1.905.752	97.996.940
Skupaj ZPIZ	109.474.404	14.268.447	13.942.738	15.895.131	18.442.030	32.942.243	204.964.993
ZZZS							
Aktivni dolg	20.362.665	3.425.114	3.489.713	5.200.156	6.336.437	16.494.999	55.309.084
Pogojno izterljivi dolg	30.436.225	4.291.884	3.856.880	3.241.398	3.101.698	845.491	45.773.576
Skupaj ZZZS	50.798.890	7.716.998	7.346.593	8.441.554	9.438.135	17.340.490	101.082.660
Proračun občin							
Aktivni dolg	3.103.274	328.272	2.027.149	1.924.087	3.123.278	6.030.564	16.536.624
Pogojno izterljivi dolg	10.594.541	919.643	3.147.200	1.706.135	1.352.887	210.238	17.930.644
Skupaj občine	13.697.815	1.247.915	5.174.349	3.630.222	4.476.165	6.240.802	34.467.268
Ostalo							
Aktivni dolg	0	0	17	82	37	88	224
Pogojno izterljivi dolg	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj drugo	0	0	17	82	37	88	224
SKUPAJ AKTIVNI DOLG	154.083.024	30.919.670	42.793.686	67.223.642	105.669.495	235.897.223	636.586.740
SKUPAJ POGOJNO IZTERLJIVI DOLG	317.743.798	43.790.872	62.891.386	65.649.410	37.601.233	16.097.294	543.773.993
SKUPAJ DAVČNI DOLG	471.826.822	74.710.542	105.685.072	132.873.052	143.270.728	251.994.517	1.180.360.733

Opomba: Absolutno zastaranje davčnega dolga nastopi po desetih letih, zaradi nekaterih postopkov se v skladu s predpisi rok zastaranja podaljša, zato je del dolga tudi starejši od 10 let (znesek je vključen v stolpec »zapadlost dolga do vključno leta 2014«).

Vir: FURS

Delež aktivnega dolga z zapadlostjo v letu 2019 znaša 37,1 odstotka, pogojno izterljivega pa 3 odstotke. Dolg iz leta 2019 je predmet izvršb s sistemskimi ukrepi (sklepi na denarne prejeme in sredstva na računih), dolg pred letom 2019 pa zahteva individualno obravnavo v postopkih glede na sredstva, ki so lahko predmet izvršbe (terjatve, premičnine, nepremičnine).

Preglednica 9: Davčni dolg po javnofinančnih blagajnah glede na zapadlost v EUR

Delež davčnega dolga v strukturi dolga glede na zapadlost	Delež dolga – zapadlost do leta 2014	Delež dolga – zapadlost v letu 2015	Delež dolga – zapadlost v letu 2016	Delež dolga – zapadlost v letu 2017	Delež dolga – zapadlost v letu 2018	Delež dolga – zapadlost v letu 2019	Skupaj delež dolga
SKUPAJ AKTIVNI DOLG	24,2	4,9	6,7	10,6	16,5	37,1	100,0
SKUPAJ POGOJNO IZTERLJIVI DOLG	58,4	8,1	11,6	12,1	6,8	3,0	100,0
SKUPAJ DAVČNI DOLG	40,0	6,3	9,0	11,3	12,1	21,3	100,0

Vir: FURS

4.7 Odpis davčnih obveznosti

Davčni organ v skladu z določbami 101., 105., 106. in 107. člena ZDavP-2 odpíše davek oziroma del davka zaradi naslednjih razlogov:

- odpisi davka pri stečajih in prisilnih poravnava – zaključek stečaja, prisilne poravnave, poenostavljene prisilne poravnave in stečaja zapuščine (prvi stolpec v preglednici 10),
- če je pravica do izterjave zastarala, razen v primerih, ko je davčni dolg zavarovan s hipoteko in je pred potekom roka za zastaranje vložen predlog za izvršbo na nepremičnine (drugi stolpec v preglednici 10),
- odpisi zaradi ogrožanja preživljanja davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov (tretji stolpec v preglednici 10),
- odpisi po višini neplačanega davka do 1 evro (tretji stolpec v preglednici 10),
- odpisi, če je davčni zavezanec umrl in ni zapustil premoženja, če ga ni mogoče izterjati od pravne osebe, zavezanca za davek, niti iz morebitnega predloženega instrumenta zavarovanja niti od njenega pravnega naslednika (tretji stolpec v preglednici 10),
- in v drugih primerih, določenih z zakonom (tretji stolpec v preglednici 10).

Z odpisom davčna obveznost preneha. Davčni organ odpisani davek izbriše iz evidenc, ki izkazujejo terjatve do posameznega zavezanca za davek.

V letu 2019 je bilo odpisanih za 188.915.274 EUR davčnih obveznosti. Največ obveznosti, 137.919.176 EUR oziroma 73 odstotka, je bilo odpisanih zaradi končanih insolventnih postopkov, saj obveznosti ni bilo mogoče izterjati v postopku stečaja oziroma prisilne poravnave.

Preglednica 10: Odpisi davčnih obveznosti po razlogih v EUR

LETO	Odpisani znesek – insolventnost	Odpisani znesek – zastaranje	Odpisani znesek – drugo	Odpisani znesek dajatev – SKUPAJ
2014	61.211.238	67.349.198	27.332.179	155.892.615
2015	82.307.377	25.466.092	27.473.787	135.247.256
2016	123.491.113	25.214.466	33.325.711	182.031.290
2017	129.466.573	20.080.108	25.218.437	174.765.118
2018	125.448.259	21.275.352	24.652.827	171.376.438
2019	137.919.176	36.195.219	14.800.879	188.915.274

Vir: FURS

Podatki o odpisanih davčnih obveznostih ločeno po javnofinančnih blagajnah so prikazani v preglednici 11.

Preglednica 11: Odpisi davčnih obveznosti po blagajnah javnega financiranja v EUR

Leto	Državni proračun	ZPIZ	ZZZS	Proračun občin	Drugo	SKUPAJ
2014	117.323.334	23.802.731	12.059.080	2.707.470	0	155.892.615
2015	93.962.202	25.977.328	12.866.459	1.860.996	580.271	135.247.256
2016	134.878.424	28.814.402	14.391.524	3.023.230	923.710	182.031.290
2017	134.363.291	25.644.156	12.349.980	2.407.691	0	174.765.118
2018	124.381.850	29.447.278	14.837.531	2.709.779	0	171.376.438
2019	136.113.653	16.421.408	32.748.637	3.631.575	0	188.915.274

Vir: FURS

5 Plačilne ugodnosti

Odobritev plačilnih ugodnosti ima zaradi prestavitve roka zapadlosti posredno vpliv na davčni dolg. Zavezanci, ki so v finančni stiski, imajo v skladu z zakonodajo pravico do obročnega odplačevanja, odloga ali celo do odpisa davka.

Institut odloga oziroma obročnega plačevanja davka je urejen v 101., 102., 103., 104. in 110. členu ZDavP-2, podrobnejša merila pa določa Pravilnik o izvajanju Zakona o davčnem postopku.¹⁴

FURS lahko fizičnim osebam na podlagi 101. člena ZDavP-2 dovoli odpis, delni odpis ali odlog plačila davka za do dve leti oziroma dovoli plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev, če bi bilo zaradi plačila davčne obveznosti lahko ogroženo preživljanje davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov. V skladu s 102. členom ZDavP-2 se poslovnim subjektom lahko odobri odlog plačila davka za največ 24 mesecev ali obročno plačilo v največ 24 mesečnih obrokih, če bi jim zaradi trajnejše nelikvidnosti ali izgube sposobnosti pridobivanja prihodkov iz razlogov, na katere davčni zavezanec ni mogel vplivati, nastala hujša gospodarska škoda in bi davčnemu zavezancu odlog in obročno plačevanje davka omogočilo preprečitev hujše gospodarske škode. FURS lahko dovoli plačilo davka v največ 60 mesečnih obrokih po drugem odstavku 102. člena ZDavP-2, če vlagatelj predloži pravnomočni sklep, s katerim je na podlagi zakona, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in postopke prisilnega prenehanja, potrjen sporazum o finančnem prestrukturiranju ali sklep o potrjeni poenostavljeni prisilni poravnavi.

Ne glede na izpolnjevanje pogojev iz 101. in 102. člena ZDavP-2 lahko davčni organ v skladu s prvim odstavkom 103. člena ZDavP-2 dovoli plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih ali dovoli odlog za največ 24 mesecev davčnemu zavezancu, ki predloži ustrezen instrument zavarovanja iz 117. člena ZDavP-2 ali dovoli vknjižbo zastavne pravice v ustrezni register.

Na podlagi drugega odstavka 103. člena ZDavP-2 se lahko fizični osebi odobri obročno plačilo davka v največ treh mesečnih obrokih, če gre za davek, ki se ne nanaša na opravljanje dejavnosti. Večina obročnih plačil se odobri po tej pravni podlagi za plačila letnega poročuna dohodnine.

Kot je razvidno iz preglednice 12, se je v letu 2019 število odobrenih zahtevkov za odlog plačila povečalo za 7 zahtevkov oziroma 5,2 odstotka, število odobrenih zahtevkov za obročno plačilo pa se je zmanjšalo za 356 zahtevkov oziroma 2,2 odstotka.

¹⁴ Uradni list RS, št. 141/06, 46/07, 102/07, 28/09, 101/11, 24/12, 32/12 – ZDavP-2E, 19/13, 45/14, 97/14, 39/15, 40/16, 85/16, 30/17, 13/18 – ZJF-H, 37/18, 43/19 in 80/19.

Znesek odloženih davčnih obveznosti se je v primerjavi z letom 2018 zmanjšal za 191.999 EUR oziroma 6,8 odstotka, znesek odobrenih obročnih plačil pa se je povečal za 1.014.910 EUR oziroma 2 odstotka.

Preglednica 12: Odlogi in obročno plačilo davka po ZDavP-2

Vrsta zahtevka	2018		2019		Indeks 2019/2018	
	Število odobrenih zahtevkov	Znesek odobrenih zahtevkov (v EUR)	Število odobrenih zahtevkov	Znesek odobrenih zahtevkov (v EUR)	Število	Znesek
Odlog plačila	134	2.832.549	141	2.640.550	105,2	93,2
od tega poslovnih subjektov	49	1.955.981	42	1.738.475	85,7	88,9
Obročno plačilo	16.388	49.851.819	16.032	50.866.729	97,8	102,0
od tega poslovnih subjektov	354	32.509.451	336	35.759.678	94,9	110,0

Vir: FURS

V zvezi s postopki odloga in obročnega plačevanja davka ni dovoljeno odložiti oziroma dovoliti obročnega plačila za akontacije davka, davčni odtegljaj, prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevke za zdravstveno zavarovanje, globe in stroške postopka o prekršku, obveznosti, za katere davčni organ vodi samo izvršbo in ne vodi knjigovodskih evidenc, ter za obveznosti, na katere učinkuje postopek zaradi insolventnosti.

V primeru glob in stroškov postopka o prekršku se lahko odobri le obročno odplačilo v skladu z določbami zakona, ki ureja prekrške.

6 Rezultati ukrepov izterjave

FURS je predvsem pristojen za izterjavo davkov, prispevkov in drugih obveznih dajatev, ki jih sam odmerja, izterjuje pa tudi nedavčne obveznosti drugih predlagateljev, če za to obstaja pravna podlaga v zakonu.

Čeprav zakonodaja ne predpisuje obveznega opominjanja, je pred začetkom davčne izvršbe dolžnik, ki še ni v postopku izvršbe, pozvan k prostovoljni poravnavi zapadle obveznosti. Poleg poziva k plačilu je dolžnik z opominom opozorjen na posledice neplačila dolga in stroške, ki bi ga bremenili v primeru začetka izvršbe. Kljub ukrepom za spodbujanje prostovoljnega plačevanja davkov (npr. ozaveščanje posameznih ciljnih skupin, medijske objave, pošiljanje opominov itd.) del davčnih obveznosti ostane neplačan, zato mora FURS dosledno, učinkovito in nepristransko uporabljati vsa zakonita sredstva prisile za izterjavo dolga.

Postopek davčne izvršbe se začne z izdajo sklepa o davčni izvršbi. Z izvršbo po upravni poti se lahko poseže na dolžnikove denarne prejeme, denarna sredstva, ki jih ima dolžnik pri bankah ali hranilnicah, denarne terjatve do tretjih, vrednostne papirje in premičnine. Posebne oblike izvršbe so izvršba iz nepremičnega premoženja in deleža družbenika v družbi. Ukrepi davčne izvršbe so načrtovani glede na sredstva dolžnika s ciljem čim lažjega poplačila dolga in glede na višino stroškov, ki nastanejo v postopku izvršbe za davčni organ in zavezanca.

Skrajni ukrep za poplačilo oziroma obvladovanje dolga je predlog davčnega organa za uvedbo stečajnega postopka zoper dolžnika in izbris dolžnika iz Poslovnega registra Slovenije.

Kadar zoper dolžnika teče kateri izmed postopkov zaradi insolventnosti, je pri uveljavljanju terjatev treba upoštevati pravila insolvenčne zakonodaje. V času trajanja insolvenčnega postopka za dolg, na katerega učinkuje ta postopek, ni dovoljeno voditi postopka izvršbe niti zavarovanja. Terjatve zoper insolventnega dolžnika se lahko poplačajo le v skladu z insolvenčno zakonodajo, ki položaj davčnega

organa izenačuje z drugimi (civilnimi) upniki. Po stanju na dan 31. 12. 2019 je pogojno izterljiv dolg, prijavljen v insolvenčne postopke, ki ga ni dovoljeno izterjevati v izvršbi, znašal 414 milijonov EUR, kar znaša skoraj 35,5 odstotka davčnega dolga.

V letu 2019 je FURS¹⁵ z izdanimi opomini in sklepi **terjal dolg v višini 1.241.964.471 EUR**, od tega za 1.121.339.071 EUR dolga iz davkov in drugih obveznih dajatev ter 120.625.400 EUR dolga iz nedavčnih obveznosti.

Na podlagi izvedenih ukrepov **je bilo izterjanih 540.711.109 EUR dolga**, od tega 514.426.903 EUR dolga iz davkov in drugih obveznih dajatev ter 26.284.206 EUR dolga iz nedavčnih obveznosti.

Preglednica 13: Ukrepi izterjave davkov in drugih obveznih dajatev ter nedavčnih obveznosti v letu 2019 (zneski v EUR)

Ukrepi izterjave	2018		2019		Indeks 2019/2018	
	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
Opomini pred začetkom davčne izvršbe						
Poslani opomini	704.334	463.123.818	699.091	491.420.150	99,3	106,1
Plačila na podlagi opominov	488.932	319.955.035	485.560	336.085.713	99,3	105,0
Sklep o davčni izvršbi						
Izdani sklepi	326.158	756.944.785	324.694	750.544.321	99,6	99,2
Plačila na podlagi sklepov	416.446	220.041.493	396.034	204.625.396	95,1	93,0
Terjani dolg po opominih in sklepih SKUPAJ	1.030.492	1.220.068.603	1.023.785	1.241.964.471	99,3	101,8
Realizacija po opominih in sklepih SKUPAJ	905.378	539.996.528	881.594	540.711.109	97,4	100,1

Vir: FURS

V letu 2019 je bilo izterjano za 714.581 EUR več dolga kakor v letu 2018. Po izdanih opominih je bilo plačanega za 16.130.678 EUR oziroma 5 odstotkov več dolga kakor leta 2018. Na podlagi izdanih sklepov o davčni izvršbi je bilo izterjanega za 15.416.097 EUR oziroma 7 odstotkov manj dolga kot preteklo leto, predvsem zaradi nižjega zneska terjanega dolga s sklepi o davčni izvršbi (kot posledica povečanja zneska obveznosti, poravnanih z izvedenimi poboti, ter povečanja prostovoljno plačanih obveznosti po opominih).

V poročevalskem obdobju je bilo namreč izvedenih več pobotov z obveznostmi do zavezancev kot v letu 2018, in sicer za 5.917.771 EUR oziroma 3 odstotke, kar med drugim tudi vpliva na zniževanje (iz)terjanega dolga. Poleg pisnega opominjanja prek eDavkov in pošte je FURS v letu 2019 začel zavezance, ki so uporabniki mobilne aplikacije eDavki, obveščati o izteku roka za plačilo davkov tik pred iztekom roka ter o neobračunanih in neplačanih prispevkih za socialno varnost. Obvestila o izteku roka za plačilo določenega davka prek mobilne aplikacije eDavki so namenjena fizičnim osebam. V letu 2019 je 22.470 davčnih zavezancev prejelo obvestila o posameznih obveznostih in pravicah.

¹⁵ FURS je pristojen za izterjavo davkov in drugih obveznih dajatev ter drugih denarnih nedavčnih obveznosti za druge predlagatelje.

Navedeni zavezanci so med letom 2019 prejeli skupaj 690.182 obvestil. Od 22.470 davčnih zavezancev je 7.947 (35,4 odstotka) zavezancev v letu 2019 prejelo vsaj eno obvestilo o izteku roka za plačilo.

Preglednica 14: Ukrepi izterjave davkov in drugih obveznih dajatev ter nedavčne obveznosti skupaj (zneski v EUR)

UKREPI IZTERJAVE	2018		2019		IND 2018/2017	
	število	znesek	število	znesek	število	znesek
Opomini pred začetkom davčne izvršbe						
Poslani opomini	704.334	463.123.818	699.091	491.420.150	99,3	106,1
Plačila na podlagi poslanih opominov	488.932	319.955.035	485.560	336.085.713	99,3	105,0
Sklep o davčni izvršbi						
Izdani sklepi	326.158	756.944.785	324.694	750.544.321	99,6	99,2
Plačila na podlagi izdanih sklepov	416.446	220.041.493	396.034	204.625.396	95,1	93,0
<i>Terjani dolg po opominih in sklepih</i>	<i>1.030.492</i>	<i>1.220.068.603</i>	<i>1.023.785</i>	<i>1.241.964.471</i>	<i>99,3</i>	<i>101,8</i>
<i>Realizacija po opominih in sklepih</i>	<i>905.378</i>	<i>539.996.528</i>	<i>881.594</i>	<i>540.711.109</i>	<i>97,4</i>	<i>100,1</i>
DODATNI UKREPI IZTERJAVE						
Poboti	105.647	196.830.934	145.022	202.748.705	/	103,0
Unovčitve zavarovanj	21	7.778.481	59	11.315.783	/	145,5
<i>Skupaj – dodatni ukrepi</i>	<i>105.668</i>	<i>204.609.415</i>	<i>145.081</i>	<i>214.064.487</i>		<i>104,6</i>

Vir: FURS

Pri zavezancih, ki imajo v knjigovodski evidenci izkazane neporavnane obveznosti, hkrati pa so upravičeni do vračila davka po obračunu ali odločbi, FURS izvaja pobot terjatev z obveznostmi. V letu 2019 je bilo izvedenih za 202.748.705 EUR pobotov.

V primeru zavarovanja davčnega dolga FURS izvede unovčitev predloženih instrumentov zavarovanja. V letu 2019 je bilo unovčenih zavarovanj za dolg v višini 11.315.783 EUR.

V oktobru 2019 je FURS za davčne obveznosti začel izdajati pozive za plačilo in predložitev seznama premoženja. Izdanih je bilo 3.513 pozivov za 9.759.638 EUR. Prejetih plačil je bilo za 229.539 EUR.

6.1 Izterjava davkov in drugih obveznih dajatev

V letu 2019 je FURS z izdanimi opomini in sklepi o davčni izvršbi terjal za 1.121.339.071 EUR dolga iz naslova davčnih dajatev. Na podlagi izvedenih ukrepov je bilo izterjanih 514.426.903 EUR. Večji delež plačil so sredstva, izterjana na podlagi opominov, in sicer 63,7 odstotka vseh plačil, preostanek plačil s 36,3-odstotnim deležem pa odpade na izvršene sklepe o davčni izvršbi.

Po opominih je bilo v povprečju poplačanega 75,5 odstotka dolga, po sklepih o izvršbi pa 27,2 odstotka terjanega dolga.

Preglednica 15: Ukrepi izterjave davkov in drugih obveznih dajatev v letih 2018 in 2019 (zneski v EUR)

Ukrepi izterjave	2018		2019		Indeks 2019/2018	
	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
Opomini pred začetkom davčne izvršbe						
Poslani opomini	551.765	418.628.854	549.776	434.021.674	99,6	103,7
Plačila na podlagi opominov	419.909	311.545.835	417.482	327.561.420	99,4	105,1
Sklep o davčni izvršbi						
Izdani sklepi	193.283	701.757.307	197.667	687.317.397	102,3	97,9
Plačila na podlagi sklepov	287.693	201.809.911	270.055	186.865.483	93,9	92,6
Terjani dolg po opominih in sklepih SKUPAJ	745.048	1.120.386.161	747.443	1.121.339.071	100,3	100,1
Realizacija po opominih in sklepih SKUPAJ	707.602	513.355.746	687.537	514.426.903	97,2	100,2

Vir: FURS

V letu 2019 je bilo izdanih 197.667 sklepov o davčni izvršbi, s katerimi je bil terjan dolg v znesku 687.317.397 EUR. Na podlagi izdanih sklepov je bilo izterjanih 186.865.483 EUR.

Največ sklepov o izvršbi je bilo izdanih na denarna sredstva pri bankah in hranilnicah, in sicer 113.932 (57,6 odstotka vseh). Sledijo sklepi o izvršbi na denarne prejemke, ki jih je bilo izdanih 67.862 (34,3 odstotka). Izvršba na dolžnikove premičnine je bila začeta v 14.744 primerih (7,5 odstotka). Manj sklepov pa je bilo izdanih na denarno terjatev dolžnika (1.110 oz. 0,6 odstotka vseh) oziroma na vrednostne papirje (19).

Najučinkovitejše sredstvo izvršbe z vidika plačil je bila izvršba na denarna sredstva dolžnika pri bankah ali hranilnicah s 70,8-odstotnim deležem plačil, sledi izvršba na premično premoženje s 17,9 odstotka, 8 odstotkov predstavlja izvršba na dolžnikove denarne prejemke, 3,2 odstotka izvršba na dolžnikove denarne terjatve in 0,1 odstotka izvršba na vrednostne papirje.

Realizacija izvršbe na denarne terjatve v letu 2019 kaže na določen upad glede na predhodno leto, je pa primerljiva z letom 2017. Realizacija v tem delu izvršbe je odvisna od višine nespornih terjatev, ki jih uspe FURS pridobiti v postopkih.

Preglednica 16: Sklepi o izvršbi po načinu v letih 2018 in 2019 (zneski v EUR)

Način izvršbe glede na predmet	2018			2019			Indeks 2019/2018		
	Število	Znesek terjanega dolga po izdanih sklepih v evrih	Plačila po izdanih sklepih v evrih	Število	Znesek terjanega dolga po izdanih sklepih v evrih	Plačila po izdanih sklepih v evrih	Število	Terjan dolg	Plačila
Izvršba na denarna sredstva pri bankah oz. hranilnicah	114.521	259.586.806	127.676.095	113.932	260.574.842	132.336.802	99,5	100,4	103,7
Izvršba na denarne prejeme	63.857	92.897.266	15.386.325	67.862	98.514.572	14.986.847	106,3	106,0	97,4
Izvršba na premičnine	13.338	292.198.521	39.742.105	14.744	294.457.845	33.370.440	110,5	100,8	84,0
Izvršba na denarne terjatve	1.552	56.643.331	17.077.099	1.110	32.276.047	6.066.959	71,5	57,0	35,5
Izvršba na vrednostne papirje	15	431.383	1.928.287	19	1.494.091	104.435	126,7	346,3	5,4
Skupaj	193.283	701.757.307	201.809.911	197.667	687.317.397	186.865.483	102,3	97,9	92,6

Vir: FURS

Glavnino davčnega dolga, ki je bil v letu 2019 terjan s sklepi o izvršbi, predstavljajo obveznosti iz naslova davkov na dohodek in dobiček (35,3 odstotka) in prispevkov za socialno varnost (30,3 odstotka). Sledijo domači davki na blago in storitve (26,2 odstotka), davki na premoženje (2,4 odstotka) ter obveznosti iz naslova drugih davkov (5,8 odstotka).

Največji delež izterjanih sredstev po sklepih o izvršbi predstavljajo plačila iz naslova prispevkov za socialno varnost (39 odstotkov), sledijo domači davki na blago in storitve (30,5 odstotka), davki na dohodek in dobiček (23,3 odstotka), davki na premoženje (3,2 odstotka) in plačila iz naslova drugih davkov (4 odstotki).

Preglednica 17: Učinkovitost izvršbe po vrstah dajatev v letu 2019 (zneski v EUR)

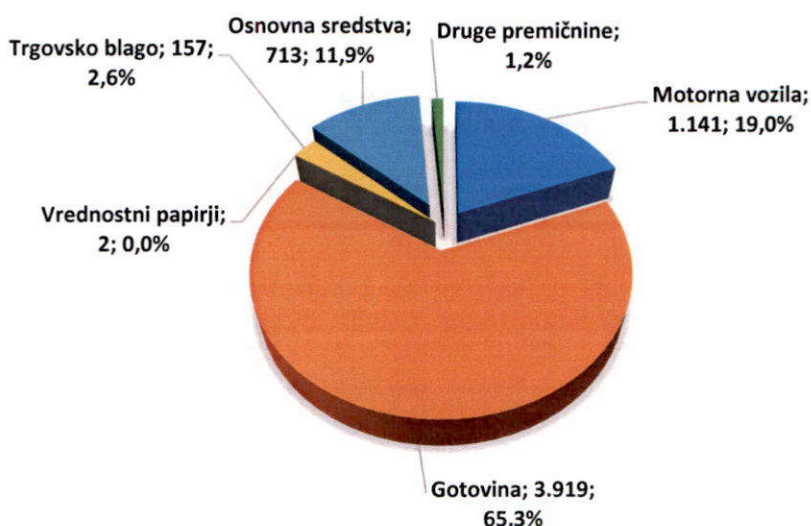
Vrsta obveznosti	Znesek terjanege dolga po izdanih sklepih	odstotka v znesku dolga po izdanih sklepih	Plačila po izdanih sklepih	odstotka plačil po sklepih
Prispevki za socialno varnost	208.075.191	30,3	72.869.460	39,0
Domači davki na blago in storitve	179.764.526	26,2	56.948.467	30,5
Davki na dohodek in dobiček	242.285.481	35,3	43.537.690	23,3
Davki na premoženje	16.694.299	2,4	5.950.265	3,2
Drugi davki	40.497.900	5,8	7.559.601	4,0
Skupaj	687.317.397		186.865.483	

Vir: FURS

Izvršba na dolžnikove premočnine

V letu 2019 je bilo v postopkih davčne izvršbe zarubljenih 6.005 premočnin, ocenjenih na 12.566.688 EUR. Največ je bilo rubežev gotovine, in sicer 3.919 oziroma 65,3 odstotka vseh, 1.141 (19 odstotka) je bilo rubežev motornih vozil, 713 (11,9 odstotka) rubežev osnovnih sredstev, 157 (2,6 odstotka) rubežev trgovskega blaga, 73 (1,2 odstotka) rubežev drugih premočnin in dva rubeža vrednostnih papirjev.

Slika 8 – Število zarubljenih premočnin po vrstah zarubljenih predmetov v letu 2019

Vir: FURS

Po začetku postopka davčne izvršbe na premočnine je v izognitev prisilni prodaji zarubljenih premočnin 12.477 dolžnikov poravnalo svoj dolg v znesku 20.616.058 EUR. Zarubljene predmete, ocenjene na 5.280.532 EUR, je FURS prodajal na javnih dražbah, z zbiranjem ponudb, neposrednimi pogodbami, komisijskimi pogodbami ali tako, da je bilo dolžnikom dano pooblastilo, da zarubljene premočnine prodajo sami. S prodajami zarubljenih premočnin je bil poravnani dolg v višini 1.275.946 EUR.

V največ primerih (502) je dolžnik po pooblastilu sam prodajal zarubljene premočnine. To premoženje je bilo ocenjeno na 2.850.574 EUR. V 215 primerih je bila prodaja uspešna in iz tega naslova dosežena kupnina v višini 723.403 EUR.

Za prodajo zarubljenega premoženja je bilo oklicanih 186 javnih dražb. Premiĉnine, ki so bile predmet prodaje na javni dražbi, so bile ocenjene na 2.179.906 EUR. Uspešnih je bilo 91 javnih dražb, katerih izkupiček je bil 507.473 EUR.

Zarubljene premiĉnine se lahko prodajo tudi z neposredno pogodbo. Ta je dovoljena v primerih prodaje živali, hitro pokvarljivega blaga, premiĉnin, katerih hramba je povezana z velikimi stroški, ter premiĉnin, za katere ni večjega povpraševanja. V letu 2019 je bilo sklenjenih 26 neposrednih pogodb o prodaji za premiĉnine, ocenjene na 78.323 EUR. Uspešnih je bilo 22 prodaj z izkupičkom 38.924 EUR. V letu 2019 je bilo izvedenih tudi 36 prodaj z zbiranjem ponudb za zarubljene predmete, ocenjene na 171.729 EUR. Uspešnih je bilo 7 prodaj, katerih izkupiček je znašal 6.146 EUR.

Predlogi sodišĉu za izvršbo na dolžnikove nepremiĉnine na podlagi vknjižbe zastavne pravice

Ĉe dolga ni mogoĉe izterjati z ukrepi davĉne izvršbe po upravni poti (iz dolžnikovih denarnih prejemkov, denarnih sredstev, vrednostnih papirjev ali premiĉnin), se z izvršbo lahko poseže na nepremiĉnine ali na poslovni delež dolžnika v druŹbi. Ta postopek na predlog FURS oziroma DrŹavnega odvetništva RS vodi sodišĉe. FURS je prek drŹavnega odvetništva predlagal sodišĉem vknjižbo zastavne pravice na dolžnikove nepremiĉnine, prav tako je dal tudi veĉ predlogov za izvršbo na dolžnikove nepremiĉnine.

V 730 primerih je bil vloŹen predlog za izvršbo na dolžnikovo nepremiĉno premoženje za dolg v znesku 41.153.966 EUR. S prodajo nepremiĉnin v okviru postopka sodne izvršbe je bilo poplaĉanega za 4.755.838 evra dolga. Ob koncu leta 2019 je v izvršbi pri sodišĉih dolg znašal 71.589.876 EUR.

Preglednica 18: Izvršba na dolžnikovo nepremiĉno premoženje v letih 2018 in 2019 (zneski v EUR)

Vsebina postopka	2018		2019		Indeks 2019/2018	
	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
Vknjižbe zastavne pravice na nepremiĉnine	2.361	55.015.288	2.361	75.658.823	100,0	137,5
Predlogi sodišĉu za izvršbo na nepremiĉnine	628	24.783.498	730	41.153.966	116,2	166,1
Plaĉila na podlagi prodaje nepremiĉnine	1.095	5.241.728	1.098	4.755.838	100,3	90,7

Vir: FURS

Predlaganje izbrisov poslovnih subjektov

FURS uporablja tudi zakonske moŹnosti za izbris neaktivnih poslovnih subjektov, in sicer v skladu z Zakonom o gospodarskih druŹbah (ZGD-1)¹⁶ za samostojne podjetnike posameznike in Zakonom o finanĉnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju za subjekte vpisa v sodni register. V letu 2019 je bilo vloŹenih 224 obvestil o obstoju razlogov za izbris. Od tega 39 za samostojne podjetnike (v desetih primerih zaradi neopravljanja dejavnosti in v 29 primerih zaradi okolišĉin, povezanih s poslovnim naslovom) in 185 za pravne osebe (v vseh primerih so bili izbrisni razlogi povezani s poslovnim naslovom).

V letu 2019 je FURS vloŹil zoper pravne osebe 122 predlogov za prisilno likvidacijo v skladu z Zakonom o finanĉnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju.

¹⁶ Uradni list RS, št. 65/09 – uradno preĉišĉeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17 in 22/19 – ZPosS.

Preglednica 19: Predlogi FURS za izbris poslovnih subjektov v letih 2018 in 2019

Vsebina postopka	2018	2019	Indeks 2019/2018
Število vloženih obvestil o obstoju razlogov za izbris	197	224	113,7
Število vloženih predlogov za prisilno likvidacijo	93	122	131,2

Vir: FURS

Predlogi za začetek stečajnih postopkov

V letu 2019 je FURS predlagal začetek stečajnih postopkov zoper 571 dolžnikov, ki so skupaj dolgovali 95.926.413 EUR.

Preglednica 20: Predlogi FURS za začetek stečajnega postopka v letih 2018 in 2019 (zneski v EUR)

Vsebina postopka	2018		2019		Indeks 2019/2018	
	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
Predlogi za začetek stečajnega postopka	606	79.481.054	571	95.926.413	94,2	120,7

Vir: FURS

Medsebojna upravna pravna pomoč med državami članicami Evropske unije pri izterjavi

Ob upoštevanju pravil o medsebojni upravni pomoči med državami članicami EU je v letu 2019 FURS v tujino poslal 979 zaprosil za izterjavo davčnih obveznosti v skupnem znesku 45.355.823 EUR in iz tega naslova prejel 2.532.205 EUR plačil. Nenehno povečevanje števila poslanih zaprosil v druge države članice EU je predvsem posledica systemske obdelave in uporabe podatkov o prejetih finančnih računih (izmenjava CRS/DAC2) in podatkov o dohodkih (izmenjava AEOI/DAC1) pri izterjavi davščin. Za zavarovanje plačila davčnih obveznosti je bilo poslanih šest zaprosil v višini 7.989.796 EUR, iz tega naslova še ni bilo prejetih plačil.

Preglednica 21: Poslana zaprosila za izterjavo davčnih obveznosti na podlagi medsebojne upravne pomoči med članicami EU

Vsebina postopka*	2018		2019		Indeks 2019/2018	
	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
Poslana zaprosila za izterjavo davčnih obveznosti v EU	773	64.403.005	979	45.355.823	126,6	70,4
Prejeta plačila		2.979.911		2.532.205		85,0
Prejeta zaprosila za izterjavo davčnih obveznosti v EU	261	17.871.181	254	42.471.254	97,3	237,7
Prejeta plačila		381.957		935.560		244,9

*Med podatki so zajeta tudi zaprosila, ki se izterjujejo na podlagi sporazuma med Slovenijo in Norveško iz naslova davka od dohodka.

Vir: FURS

V letu 2019 je FURS prejel 254 zaprosil za izterjavo neporavnanih davčnih obveznosti, ki so nastale v drugih državah članicah EU, v višini 42.471.254 EUR.

Z namenom izterjave je bilo izdanih 64 opominov za dolg v višini 1.553.433 EUR ter 93 sklepov o izvršbi za dolg v višini 5.046.893 EUR. Na podlagi izvedenih ukrepov je bilo izterjanih 935.560 EUR dolga. Za zavarovanje plačila davčnih obveznosti ni bilo prejetih zaprosil.

FURS je na podlagi Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti in Izvedbene Uredbe (ES) št. 987/2009 nosilec socialne varnosti v Sloveniji v letu 2019 poslal 794 predlogov za izterjavo prispevkov za socialno varnost v skupni višini 6.284.349 EUR.

Preglednica 22: Predlogi za izterjavo prispevkov, ki jih je FURS poslal nosilec socialne varnosti

Nosilec socialne varnosti	Število predlogov / prejeta plačila	2018		2019		Indeks 2019/2018	
		Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
ZPIZ	Poslani predlogi	386	4.840.615	430	4.067.203	111,40	84,02
	Prejeta plačila		0		0		
ZZZS	Poslani predlogi	304	2.638.470	364	2.217.146	119,74	84,03
	Prejeta plačila		0		19.107*		
MDDSZ	Poslani predlogi	1	2.960	0	0		
	Prejeta plačila		0		0		
Skupaj	Skupaj poslanih predlogov	691	7.482.045	794	6.284.349	114,91	83,99
	Skupaj prejetih plačil		0		19.107		

* Znesek zajema nakazila iz drugih držav članic EU (14.922 EUR) in prostovoljna plačila dolžnikov davčnemu organu po uvedbi ukrepa izterjave (4.185 EUR).

Vir: FURS

Na podlagi predlogov davčnega organa (ki so bili poslani v letu 2018 in 2019) so nosilci socialne varnosti v Sloveniji v letu 2019 v druge države članice EU poslali 764 predlogov za izterjavo prispevkov v skupni višini 2.291.768 EUR.

Preglednica 23: Zaprosila za izterjavo prispevkov, ki so jih nosilci socialne varnosti poslali v druge države članice

Nosilec socialne varnosti	2018		2019		Indeks 2019/2018	
	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
ZPIZ	0	0	238	1.402.590	0	0
ZZZS	0	0	526	889.178	0	0
MDDSZ	1	2.960	0	0	0	0
Skupaj poslanih predlogov	1	2.960	764	2.291.768	76.400,0	77.424,6

Vir: FURS

Od nosilcev socialne varnosti v Sloveniji je FURS prejel 70 zahtevkov za izterjavo prispevkov za druge države članice EU v skupni višini 371.862 EUR.

Preglednica 24: Prejeta zaprosila za izterjavo prispevkov, ki so jih nosilci socialne varnosti poslali FURS

Nosilec socialne varnosti	Število predlogov/prejeta plačila	2018		2019		Indeks 2019/2018	
		Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
ZPIZ	Prejeta zaprosila	0	0	0	0	0	0
	Prejeta plačila	/	0	/	0	/	0
ZZZS	Prejeta zaprosila	47	223.113	69	370.489	146,81	166,05
	Prejeta plačila	/	16.941	/	40.444		238,73
MDDSZ	Prejeta zaprosila	0	0	1	1.373		
	Prejeta plačila	/	0	/	0		
Skupaj	Skupaj prejetih zaprosil	47	223.113	70	371.862	148,94	166,67
	Skupaj prejetih plačil	/	16.941	/	40.444		238,73

Vir: FURS

Zahtevnejši ukrepi uveljavljanja davčnega dolga

FURS dolžnike, od katerih dolga ni bilo mogoče izterjati v postopku davčne izvršbe, obstaja pa indic razpolaganja s premoženjem zaradi izogibanja plačila davčnega dolga, obravnava v posebnih postopkih. Poleg ukrepov, ki so predvideni v davčni zakonodaji (npr. institut poročstva po 148. členu ZDavP-2), v ta okvir spadajo tudi drugi zahtevnejši ukrepi oziroma instituti, predvideni v ZFPPIPP-G, Obligacijskem zakoniku¹⁷, ZGD-1 in Družinskem zakoniku¹⁸ (npr. uveljavljanje odškodninske odgovornosti posloводства v okviru stečaja nad dolžnikom ali po izbrisu, izpodbijanje dolžnikovih pravnih dejanj, spregled pravne osebnosti, določitev deleža na skupnem premoženju zakoncev itd). Gre za institute, ki so namenjeni uveljavljanju davčnega dolga v primerih, ko z rednimi ukrepi izterjave ni mogoče pričakovati uspeha in torej predstavljajo nadgradnjo postopka izterjave.

V spodnji preglednici so prikazani bistveni instituti, ki jih FURS uporabi ob zaznavi zlorabe davčnih dolžnikov. Prikazani podatki kažejo, da se je v poročevalskem obdobju število začelih postopkov z uporabo posebnih institutov v primerjavi z letom 2018 zmanjšalo, zato je nižji tudi znesek izterjanega dolga v teh postopkih. Upad števila začelih postopkov in tudi izterjanih sredstev iz tega naslova je zaznati pri uporabi instituta poročstva ter pri ukrepu uveljavljanja solidarne odgovornosti zakoncev.

Zmanjšanje števila začelih postopkov izvršbe na podlagi poročstva je deloma posledica spremembe načina vodenja postopkov zaradi uveljavljene sodne prakse, ki namesto neposrednega začetka davčne izvršbe zoper poroka zahteva najprej izvedbo posebnega ugotovitvenega postopka, v okviru katerega je treba poroku zagotoviti pravico do izjave in najprej izdati odločbo, ki je izvršilni naslov v postopku davčne izvršbe zoper poroka. Deloma pa je upad na novo začelih postopkov mogoče pripisati tudi začetemu postopku presoje ustavnosti določbe 148. člena ZDavP-2 in prekinitvi že začelih, nepravnomočno končanih postopkov izvršbe na podlagi poročstva.

¹⁷ Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo, 64/16 – odl. US in 20/18 – OROZ631.

¹⁸ Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNOrg in 22/19 in 67/19 – ZMatR-C.

Zmanjšanje števila začetih postopkov z uporabo določb zakona, ki ureja družinska razmerja (Družinski zakonik oziroma prej veljavni Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih), pa je posledica zavzetega stališča pritožbenega organa, da solidarne odgovornosti zakonca dolžnika ni mogoče uveljavljati po upravni poti v davčnem postopku.

Preglednica 25: Uporaba posebnih institutov zoper davčne dolžnike

	Institut	Podlaga	2018				2019			
			1	2	3	4	1	2	3	4
1	Izvršba na podlagi poročstva	148/1 čl. ZDavP-2	78	33	10	896.891	16	2	35	372.114
2	Uveljavljanje odškodninske odgovornosti članov posloводства in nadzornega sveta družbe v stečajnem postopku	42. čl. ZFPPIPP	1	0	0	0	1	0	0	0
3	Uveljavljanje odškodninske odgovornosti članov posloводства ali organa izbrisane pravne osebe	442. čl. v povezavi z 42. čl. ZFPPIPP	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Vložitev izpodbojne tožbe	255. čl. OZ v povezavi z 148/5 ZDavP-2 in 269. čl. ZFPPIPP	4	0	1	0	6	2	0	18.076
5	Spregled pravne osebnosti	8. čl. ZGD-1	2	1	0	0	0	1	0	0
6	Ugotovitev in določitev deleža na skupnem premoženju zakoncev oz. solidarna odgovornost zakonca	56. in 57. čl. ZZZDR oz. 82., 83. in 84. člen DZ	51	37	3	423.536	11	6	6	101.162
Skupaj			136	71	14	1.320.427	34	13	44	491.356

Vir: FURS

Legenda k preglednici:

podatki so prikazani glede na dogodek v posameznem obdobju – uspeh ali neuspeh posameznega ukrepa se običajno pokaže šele v prihodnjem obdobju;

(1) število izvedenih ukrepov v poročevalskem obdobju (npr. število izdanih sklepov o izvršbi na podlagi poročstva, število vloženih predlogov za vložitev tožbe na državno odvetništvo),

(2) število uspešno rešenih zadev v poročevalskem obdobju (rešeno uspešno; tj. zadev, v katerih se je upravni ali pravdni postopek pravnomočno zaključil v korist FURS),

(3) število neuspešno rešenih zadev v poročevalskem obdobju (rešeno neuspešno; tj. zadev, v katerih je bil upravni/pravdni postopek za FURS kot upnika pravnomočno zaključen neuspešno; npr. sklep o izvršbi na podlagi poročstva je bil odpravljen, tožbeni zahtevek zavrnjen,

(4) znesek izterjanega dolga, v evrih.

6.2 Izterjava nedavčnih obveznosti za druge predlagatelje

FURS je pristojen tudi za izvajanje nalog izterjave nedavčnih obveznosti za druge predlagatelje (denarne kazni, terjatve iz naslova upravnih taks, terjatve iz naslova prekrškov, različne upravne obveznosti, ki se izterjujejo po pravilih Zakona o splošnem upravnem postopku¹⁹, ipd).

V letu 2019 so predlagatelji vložili 152.038 novih predlogov za izterjavo nedavčnih obveznosti za skupaj 59.153.612 EUR. Število vloženih predlogov se je v primerjavi z letom 2018 povečalo za 3.173 oziroma 2,1 odstotka, znesek terjatev po vloženih predlogih pa za 13.031.153 EUR oziroma 28,3 odstotka.

Rešenih je bilo 140.703 zadev v višini 49.435.176 EUR. Največji predlagatelj izvršb je bila Policija s 50.636 predlogi, sledijo medobčinski inšpektorati z 38.284 predlogi in sodišča z 28.471 vloženimi predlogi za izvršbo.

V letu 2019 je v pristojnost Finančne uprave RS prešla izterjava osmih novih nedavčnih terjatev, in sicer: obrestovani komunalni prispevek, odmerjen na podlagi Zakona o urejanju prostora (ZUreP-2)²⁰, nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo, odmerjeno v skladu z Gradbenim zakonom (GZ)²¹, nadomestilo za učinkovito rabo omejene naravne dobrine (radijske frekvence), odmerjeno na podlagi Zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom-1)²², neupravičeno prejeta denarna pomoč (podpora za proizvedeno električno energijo), odmerjena na podlagi Energetskega zakona (EZ-1)²³, dajatev za odjavljeno vozilo, odmerjena v skladu z Zakonom o dajatvah za motorna vozila (ZDajMV)²⁴, neupravičeno prejeta štipendija za študijski obisk na podlagi zakona o štipendiranju (v nadaljnjem besedilu: ZŠtip-1)²⁵, neupravičeno prejeta štipendija za deficitarne poklice (ZŠtip-1) in neupravičeno prejeta štipendija za Slovence v zamejstvu in po svetu (ZŠtip-1). Hkrati se je v sistem sodelovanja v postopkih davčne izvršbe za izterjavo nedavčnih obveznosti po že obstoječih pravnih podlagah vključilo šest novih predlagateljev (Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Računsko sodišče RS, Direkcija RS za infrastrukturo, Agencija za energijo ter Občina Osilnica in Občina Kostel).

S ciljem izterjave nedavčnih obveznosti je bilo v letu 2019 dolžnikom poslanih 149.315 opominov za dolg v skupnem znesku 57.398.476 EUR. Poleg tega je bilo izdanih 127.027 sklepov o izvršbi, s katerimi je bila začeta izvršba za dolg v višini 63.226.924 EUR. V primerjavi s preteklim letom je bilo terjanega za 20.942.958 EUR več dolga predvsem zaradi višjega zneska prejetih predlogov v izvršbo.

Z izvedenimi ukrepi je bilo izterjanih 26.284.206 EUR, kar je za 356.576 EUR manj kot v letu 2018. Na zmanjšanje izterjanih sredstev je v veliki meri vplivalo večje število odobrenih plačilnih ugodnosti v letu 2019 (zlasti obročno plačilo na podlagi Zakona o prekrških (ZP-1)²⁶ ali odlog), ki je znašalo več kot 6 mio. EUR.

Po sklepih je bilo v povprečju poplačanega 21,8 odstotka dolga. Največji delež izterjanih sredstev predstavljajo plačila po sklepih o izvršbi, in sicer 67,6 odstotka vseh plačil. Plačila na podlagi pisnih opominov imajo 32,4-odstotni delež.

¹⁹ Uradni list RS, št. [24/06](#) – uradno prečiščeno besedilo, [105/06](#) – ZUS-1, [126/07](#), [65/08](#), [8/10](#) in [82/13](#).

²⁰ Uradni list RS, št. [61/17](#).

²¹ Uradni list RS, št. [61/17](#), [72/17](#) – popr. in [65/20](#).

²² Uradni list RS, št. [109/12](#), [110/13](#), [40/14](#) – ZIN-B, [54/14](#) – odl. US, [81/15](#) in [40/17](#).

²³ Uradni list RS, št. [60/19](#) – uradno prečiščeno besedilo in [65/20](#).

²⁴ Uradni list RS, št. [54/17](#).

²⁵ Uradni list RS, št. [56/13](#), [99/13](#) – ZUPJS-C, [8/16](#), [61/17](#) – ZUPŠ in [31/18](#).

²⁶ Uradni list RS, št. [29/11](#) – uradno prečiščeno besedilo, [21/13](#), [111/13](#), [74/14](#) – odl. US, [92/14](#) – odl. US, [32/16](#), [15/17](#) – odl. US in [73/19](#) – odl. US.

Med izdanimi sklepi o izvršbi tudi v primeru izterjave nedavčnih obveznosti prevladujejo sklepi o izvršbi na denarna sredstva pri bankah in hranilnicah. Navedenih sklepov je bilo v letu 2019 izdanih 103.478 (81,5 odstotka vseh), sledijo sklepi o izvršbi na denarne prejemke 20.748 (16,3 odstotka). Izvršba na dolžnikove premičnine je bila začeta v 2.744 primerih (2,2 odstotka). Na denarne terjatve dolžnikov je bilo izdanih 57 sklepov. Najučinkovitejše sredstvo izvršbe z vidika plačil je bila izvršba na denarna sredstva dolžnika pri bankah ali hranilnicah s 92,4-odstotnim deležem vseh plačil.

7 Nadzor

Ukrepi davčnega nadzora predstavljajo enega izmed orodij, s katerim FURS znižuje davčni razkorak – razliko med vsemi nastalimi obveznostmi iz naslova obveznih dajatev in dejansko pobranimi javnofinančnimi prihodki. Del davčnega dolga so obveznosti, odmerjene v postopkih davčnega nadzora, ki jih zavezanci ne poravnajo v zakonskih rokih. Preostali del davčnega razkoraka ni evidentiran kot obveznost v evidencah FURS in se zato ne obravnava kot davčni dolg.²⁷

Najpogostejša oblika nadzora se izvaja neposredno ob predložitvi obračuna, napovedi, deklaracije ali drugega dokumenta za določitev obveznosti. Formalne, logične in računске kontrole, ki so praviloma vgrajene v programsko podporo, določajo obseg in vrsto nepravilnosti, ki jih je treba preveriti ob sprejemu vhodnega dokumenta. Med tovrstno obliko nadzora sodi tudi preverjanje pravočasnosti predlaganja dokumentov, ki so podlaga za določitev obveznosti, ter pozivanje zavezancev k predložitvi teh dokumentov. Pomemben vpliv na zmanjšanje obsega izvajanja tovrstnega nadzora imajo v zadnjem obdobju sprejeti instituti, ki zagotavljajo dosledno evidentiranje nastalih obveznih dajatev v evidencah FURS – npr. predizpolnjeni obračuni prispevkov za socialno varnost za samozaposlene, kmete in osebe, ki so v zavarovanje vključene prostovoljno.

Vse pomembnejši del nadzora so poglobljene vsebinske kontrole, ki jih opravljajo kontrolorji. FURS si prizadeva za povečevanje deleža teh kontrol, prvi pogoj za to pa je razbremenitev kontrolorjev z nekaterimi drugimi nalogami. Že omenjeni predizpolnjeni obračuni prispevkov za socialno varnost, sprememba koncepta obveščanja zavezancev in spremembe na področju kontroliranja davka na dodano vrednost, so le nekateri ukrepi, ki omogočajo preusmerjanje kontrolnih postopkov v vsebinsko zahtevnejše nadzore.

Inšpekcijski nadzor je namenjen sistemskemu naknadnemu nadzoru zavezancev. Ta se zagotavlja z letnim načrtom, ki se pripravi z analizo tveganja in objektivnimi merili, s katerimi se upošteva načelo enakomernega izvajanja inšpekcijskega nadzora vseh zavezancev za davek in načelo pomembnosti davka, ki ga zavezanec za davek prispeva v javnofinančnih prihodkih. Inšpekcijski nadzori postajajo vse bolj ciljno usmerjeni, kar zagotavlja večjo učinkovitost nadzornih postopkov, hkrati pa se s tem zmanjšuje čas opravljanja posameznega nadzora.

Finančne preiskave zagotavljajo enoten in organiziran pristop k preprečevanju, preiskovanju in odkrivanju zahtevnejših oblik delovanja, ki ogroža finančni interes, varstvo in varnost države. Osredotočajo se predvsem na primere, v katerih je zaznano usklajeno delovanje več povezanih subjektov, ki je načrtno usmerjeno v izogibanje oziroma utajevanje plačevanja dajatev. Hkrati so del usklajenega institucionalnega odzivanja na zahtevne oblike finančnega in gospodarskega kriminala znotraj države kot tudi na mednarodni ravni. Učinki finančnih preiskav so v nadaljevanju predstavljeni v okviru inšpekcijskih nadzorov.

²⁷ Za nekatere obvezne dajatve je vzpostavljeno tudi merjenje davčnega razkoraka – https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/tax-cooperation-control/vat-gap_en

Preglednica 26: Učinki davčnega nadzora (zneski v EUR)

Učinki nadzora – dodatno odmerjene obveznosti v EUR	2015	2016	2017	2018	2019
naknadne kontrole	74.147.374	64.077.109	90.898.244	91.906.047	148.410.461
inšpekcijski nadzori	117.057.902	155.891.474	130.173.358	162.914.552	168.122.346

Vir: FURS

Delež poplačil v postopkih nadzora odmerjenih obveznosti je odvisen od vrste opravljenega nadzora. V postopkih naknadnih kontrol je ta delež višji, saj se ti postopki praviloma izvajajo v tesnejšem sodelovanju z zavezancem, hkrati pa gre za nadzor časovno neoddaljenih obračunskih obdobij glede na čas izvedbe nadzora, kar pozitivno vpliva na višje poplačilo obveznosti. V inšpekcijskih postopkih, kjer so odmerjene obveznosti praviloma višje in se nanašajo tudi na časovno bolj oddaljena obračunska obdobja, pa mora davčni organ odmerjene obveznosti ustrezno zavarovati še pred izvršljivostjo inšpekcijske odločbe, kar dviguje delež poplačila naknadno ugotovljenih obveznosti.

8 Spodbujanje prostovoljnega plačevanja dajatev

Krepitev kulture prostovoljnega izpolnjevanja zakonskih obveznosti je prednostni dolgoročni cilj FURS. V ta namen se nenehno izvaja vrsta medsebojno povezanih ukrepov na različnih področjih njegovega delovanja – od preventivnih do zelo ciljno usmerjenih aktivnosti.

Rezultati zadnjih let kažejo, da narašča delež davkov in prispevkov, plačanih prostovoljno, kar pomeni še pred začetkom davčne izvršbe. Delež²⁸ se je tako leta 2019 povečal in znaša 95,4 odstotka.

8.1 Obveščanje in ozaveščanje zavezancev

Ustno in pisno obveščanje

V letu 2019 je FURS odgovoril na 430.225 vprašanj zavezancev (423.727 ustnih in 6.498 pisnih). Na pisna vprašanja zavezancev je FURS v 53,81 odstotka odgovoril v sedmih dneh, v 23,66 odstotka v osmih do petnajstih dneh, v 16,31 odstotka v šestnajstih do tridesetih dneh in v 6,22 odstotka v več kot 30 dneh.

Spletne strani

1. julija 2019 je začelo delovati novo osrednje spletno mesto državne uprave GOV.SI (<https://www.gov.si/>), ki na enem mestu združuje predstavitvene vsebine ministrstev, vladnih služb, organov v sestavi in upravnih enot. FURS na novem portalu objavlja predstavitvene vsebine, kot so npr. osnovne informacije o organu, novice, javne dražbe in druge javne objave. Že uveljavljeni storitveni spletni portali (fu.gov.si, eDavki in eCarina) ostajajo v uporabi tudi po 1. juliju 2019.

Spletna stran www.fu.gov.si je bila v letu 2019 reorganizirana, saj je prišlo do ukinitve oz. združevanja nekaterih rubrik, poleg tega pa so bili vsi obrazci preneseni na storitveni portal eDavki.

²⁸ Delež pravočasno plačanih davčnih obveznosti je izračunan na podlagi podatkov, evidentiranih v knjigovodski evidenci, ki jo v skladu s 60. in 63. členom Zakona o finančni upravi vodi FURS. Delež se izračunava na letni ravni. Za pravočasno plačane davčne obveznosti se štejejo vse davčne obveznosti, plačane prostovoljno, to je pred uvedbo ukrepov davčne izvršbe oziroma pred unovčitvijo predloženih instrumentov zavarovanja. Delež se izračuna glede na davčne obveznosti, evidentirane v knjigovodski evidenci FURS, ki so bile oziroma bi morale biti plačane in jih FURS lahko izterjuje v postopkih davčne izvršbe. Namen medletnega spremljanja tega kazalnika je predvsem v spremljanju učinkov aktivnosti FURS za spodbujanje prostovoljnega plačevanja dajatev, ki jih ni mogoče meriti neposredno ob izvedbi aktivnosti.

Večji del reorganizacije in prenosa obrazcev je bil končan. Končana je bila tudi postavitve življenjskih in poslovnih dogodkov na slovenskih straneh, začelo se je tudi prevajanje vsebin v angleški jezik. Sredi leta je spletišče dobilo tudi varno povezavo HTTPS. Videz spletišča je bil spremenjen v skladu z zahtevami vladnega projekta P11.

Klicni centri

V letu 2019 je FURS nadaljeval prenovu sistema obveščanja zavezancev. S 1. januarjem 2019 je bil vzpostavljen enotni klicni center za davke fizičnih oseb za celotno Slovenijo. Od maja 2019 do konca decembra 2019 je potekal pilotni projekt klicni center za davke poslovnih subjektov, v katerega so bili vključeni trije uradi. Na podlagi tega pilotnega projekta je bil 6. januarja 2020 uspešno vzpostavljen klicni center za davke poslovnih subjektov za območje celotne Slovenije. Poleg omenjenih klicnih centrov je vzpostavljen tudi klicni center za DDV. S tem je FURS na davčnem področju telefonsko in pisno obveščanje v celoti organiziral v obliki klicnih centrov in s tem začel zagotavljati enoten standard obveščanja za celotno Slovenijo, večjo specializacijo zaposlenih in lažje obvladovanje potrebnega števila uslužbencev.

Komuniciranje z mediji

V letu 2019 je FURS nadaljeval proaktivno medijsko komuniciranje. Poslane vsebine za medije so se vsebinsko večinoma nanašale na nadzorne aktivnosti FURS, razvoj informatizacije poslovanja (prenova eDavkov) ter na spodbujanje zavezancev k prostovoljnemu izpolnjevanju svojih obveznosti.

Davčni zavezanci so bili prek medijev obveščeni o vseh pravicah in obveznostih ter novostih. Poseben poudarek je na načinu dajanja informacij. Kljub zahtevnosti davčne in carinske tematike se skuša z javnostjo in mediji komunicirati na poljuden, razumljiv, vendar še vedno strokoven način. FURS je leta 2019 odgovoril na 584 novinarskih vprašanj, kar je 9,8 odstotka več kakor leto prej. S stalnim pojavljanjem v medijih, tudi družbenih in elektronskih, želi namreč FURS učinkovito obveščati kar najširši del javnosti.

Mobilna aplikacija eDavki

3. januarja 2019 je bila uvedena mobilna aplikacija eDavki, ki je namenjena boljšemu obveščanju in lažjemu poslovanju fizičnih oseb s FURS. Zavezanci so novost odlično sprejeli, saj si jo je že v prvih mesecih na svoje telefone naložilo več kot 50.000 uporabnikov, do konca leta pa je bilo registriranih že 60.000 uporabnikov.

Ponuja več kot 30 funkcionalnosti poslovanja s FURS. Poleg obrazcev, kontaktov in splošnih informacij med drugim ponuja tudi personalizirani koledarček, prek katerega zavezanci prejemajo obvestila o svojih konkretnih obveznostih in pravicah (npr. obvestilo o izteku roka plačila določenega davka). Če delodajalec delavcu ne obračuna in/ali plača prispevkov za socialno varnost, je delavec o tem prek aplikacije samoiniciativno in sproti obveščen. Obvestilo o izteku roka plačil obveznosti in neplačanih prispevkov za socialno varnost zavezanci prejmejo tudi, če je aplikacija eDavki zaprta. Posledično so lahko zavezanci brez skrbi glede neobračunanih in/ali neplačanih prispevkov s strani njihovega delodajalca. V letu 2019 je bilo v osmih tranšah poslanih 11.012 obvestil o neobračunanih in/ali neplačanih prispevkov za socialno varnost (povprečno 1.376 na tranšo). Takšna obvestila je povprečno prejelo 2,5 odstotka zavezancev, ki so uporabljali mobilno aplikacijo eDavki.

Preventivno ozaveščanje in dogodki

Velik poudarek je bil tudi v letu 2019 namenjen boju proti sivi ekonomiji, pri tem se je nadaljevala **nagradna igra »Vklopi razum, zahtevaj račun!«**. Že četrto leto je potekala preventivna ozaveščevalna akcija, katere namen je spodbujanje potrošnikov, da račun zahtevajo, vzamejo, ga preverijo in pošljejo na FURS. Na ta način potrošniki pripomorejo k dvigu davčne kulture in zmanjševanju sive ekonomije, saj FURS dobi povratno informacijo o tem, kdo izdaja napačne račune in kakšne so nepravilnosti. S tem lahko z manjšimi delovnimi sredstvi poveča učinkovitost nadzora. S posebno nagrado je FURS potrošnike posebej spodbujal k jemanju računov od podjetij in podjetnikov,

ki opravljajo storitve na domu (npr. pleskarji, vodovodarji, električarji, gradbinci, parketarji itd.). Slednji namreč glede izdajanja računov sodijo med najbolj rizične davčne zavezance, pri katerih je nadzor zelo težaven, saj storitve potekajo na domu za zaprtimi vrati. Nagrajeni pa so bili tudi davčni zavezanci (fizične osebe), ki so s FURS poslovali elektronsko prek sistema eDavki.

V letu 2019:

- so potrošniki preverili in na Finančno upravo RS poslali več kot 3 milijone računov;
- so potrošniki vsaj enkrat preverili 28.504 (51 odstotkov) izdajateljev računov;
- so potrošniki preverili 46.827 računov podjetij in podjetnikov, ki opravljajo storitve na domu (npr. pleskarji, vodovodarji, električarji, gradbinci, parketarji itd.), frizerk, kozmetičark, taksistov itd. Navedene »kategorije« izdajateljev je FURS vključila v nagradno igro zato, ker so do zdaj potrošniki zelo redko preverjali njihove račune in jih pošiljali na Finančno upravo RS.

Vsako leto se za ozaveščanje javnosti o delovanju FURS po vseh uradih po Sloveniji organizira **dan odprtih vrat**. Ta dan FURS obiskovalcem posebej predstavi svoje delo, delo mobilnih enot, službenih psov, postavi na ogled zasežene ponaredke in primerke na podlagi Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (CITES) ter pripravi številna predavanja o davčnih tematikah tako za mlade kot strokovno javnost. Po odzivih obiskovalcev je ta dan dobrodošla novost za zavezance, zato bo program v prihodnosti še razširjen. Dogodki za javnost se bodo tako vrstili cel teden.

Družbena omrežja

Skladno s svetovnimi trendi spreminjanja medijskega prostora je FURS z januarja 2019 uvedel novo strategijo komuniciranja prek družbenih omrežij. Objave zanje pripravlja vsak dan, od ponedeljka do petka, pri čemer so objave do četrтка informativne narave, v petek pa skuša pozornost pritegniti z zabavnimi vsebinami.

Namen se je približati čim širši javnosti ter zavezancem davčne vsebine predstaviti na drugačen način, predvsem pa pridobiti čim širši krog sledilcev, ki jim lahko posreduje bistvene informacije.

Statistika kaže, da je FURS v enem letu na družbenem omrežju Facebook pridobil 2.246 novih sledilcev, na družbenem omrežju Twitter pa 709 novih sledilcev. Konec leta 2019 je bilo vzpostavljeno tudi družbeno omrežje Instagram.

Sodelovanje na javnih natečajih

Vpeljane izboljšave in novosti javnosti FURS predstavlja tudi v prijavih na javne natečaje. Fakulteta za upravo Univerze v Ljubljani je z nagrado »Premik naprej 2019« leta 2019 nagradila tri inovacije FURS, in sicer:

- mobilno aplikacijo eDavki,
- plačevanje dajatev z e-računom za več blagajn javnega financiranja,
- poenostavljeni način podpisovanja dokumentov v portalu eDavki.

Natečaj »Premik naprej« je namenjen prepoznavanju in promociji dobrih ter inovativnih praks, spodbujanju ustvarjanja ter razvoju inovativnih premikov za učinkovitejšo in uspešnejšo javno upravo kot gibalno družbenega razvoja.

Podporne komunikacijske aktivnosti

V letu 2019 je bila na intranetnih straneh FURS redno dopolnjevana zbirka stališč, pojasnil in odgovorov, ki je dostopna vsem zaposlenim FURS. S tem je omogočena večja standardizacija in enotnejši način dela s ciljem boljšega sodelovanja in usklajenega komuniciranja med zaposlenimi in navzven, predvsem pri sporočanju odgovorov zavezancem.

Izobraževanje zavezancev

Na izobraževalnih dogodkih, ki jih je organiziral in izvajal FURS na carinskem področju, so bili udeleženi tudi predstavniki podjetij, različnih organov in organizacij znotraj državne uprave in drugi. Skupno se je teh dogodkov udeležilo 267 oseb, in sicer 51 iz Ministrstva za finance oziroma drugih organov ter 216 iz podjetij.

Aktivnosti skupine za posvetovanje z gospodarstvom

Kontaktna skupina za gospodarstvo je prostor za medsebojno izmenjavo mnenj med gospodarskimi subjekti in FURS, zlasti v zvezi s pripravo navodil in pojasnil za področje carin, pripravo novih informacijskih rešitev, zakonodajnimi novostmi s področij carin in izvajanjem carinske zakonodaje.

V skupino je vključenih 135 subjektov, med njimi večina velikih gospodarskih subjektov. V okviru delovanja skupine je bil januarja 2019 organiziran posvet na temo porekla blaga. V februarju 2019 je bila za člane kontaktne skupine organizirana tudi delavnica o uvrščanju blaga v kombinirano nomenklaturu. Z vidika obveščanja je bilo v letu 2019 poslanih 35 obvestil članom kontaktne skupine predstavnikov za gospodarstvo.

Projekt davčnega opismenjevanja mladih

V šolskem letu 2019/2020 se je do 31. 12. 2019 na povabilo FURS za sodelovanje v projektu Davčno opismenjevanje mladih odzvalo 70 šol in za udeležbo na predavanjih prijavilo okoli 4.000 učencev in dijakov. Do konca leta 2019 je 27 predavateljev izvedlo 88 od načrtovanih 131 predavanj (pribl. 60 odstotkov). Skupno število mladih, ki so se doslej udeležili predavanj FURS o davkih, se tako že približuje številki 30.000, starostni razpon udeležencev pa se giblje med 8 in 23 let. Temu primerno so prilagojene tudi vsebine in trajanje predstavitev. Iz pregleda podatkov evalvacij in opravljene primerjave ter razlage izsledkov izhaja, da ima predavanje pozitiven učinek na mladostnike, saj je razvidno, da je predavateljem uspelo vplivati na odnos mladih do davkov. Pri vseh zastavljenih vprašanjih se je namreč v skupini, ki je poslušala predavanja, povečal pozitiven odnos in razumevanje pomena davkov za družbo in zavedanje o tem, kako davki vplivajo na naše vsakodnevno življenje.

8.2 Ukrepi, povezani s plačevanjem obveznosti

Poenostavitev plačevanja obveznosti – nove plačilne metode

FURS je v letu 2019 zavezancem za davek s ciljem spodbujanja prostovoljnega plačevanja obveznih dajatev zagotovil storitev za poenostavitev plačevanja obveznih dajatev. S to poenostavitvijo lahko zavezanci plačajo vse prispevke za socialno varnost, ki zapadejo v plačilo isti dan in so obračunani z istim izvršilnim naslovom, z enim plačilnim nalogom oziroma samo z enim klikom. Plačilni nalog je pripravljen na podlagi e-računa, ki je v spletno banko zavezanca poslan v standardizirani obliki eSlog. Od uvedbe storitve v maju 2019 do konca decembra 2019 je prek spletne banke oddalo prijavo na prejem e-računa 2.146 zavezancev, ki plačujejo prispevke za socialno varnost na podlagi obračuna prispevkov za socialno varnost.²⁹ Od junija do decembra 2019 je bilo zavezancem, ki so oddali prijavo na prejem e-računa, izdanih 9.067 e-računov za plačilo prispevkov za socialno varnost v višini 3.029.739 EUR. Zaradi prijave na poenostavljeni način plačevanja obveznih dajatev so ti zavezanci svoje obveznosti poravnali s kar 24.788 manj plačilnimi nalogi. Poleg zmanjšanja administrativnih bremen za zavezance pri plačevanju obveznih dajatev je ključna prednost pri tej rešitvi, da prejemniki (blagajne javnega financiranja) v primeru skupnega plačila na podlagi e-računa prejmejo sredstva še isti dan – enako kot bi v primeru posamičnega plačila, ne glede na to, da zavezanec plača z enim plačilom obveznosti do treh blagajn. Plačilo je namreč na podlagi podatkov iz e-računa še isti dan razporejeno na prehodne davčne podračune po posameznih blagajnah. Če plačila ne bi bila razporejena na podlagi e-računa, bi prejemniki prejeli plačila šele potem, ko bi bilo prejeto plačilo uparjeno s terjatvijo evidentirano v davčnem knjigovodstvu.

²⁹ Samozaposleni, družbeniki, ustanovitelji zavodov in zadrug, kmetje, osebe, prostovoljno vključene v socialno zavarovanje, osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic, zaposlene pri tujih delodajalcih.

Javna objava neplačnikov davka

FURS mesečno javno objavlja seznam davčnih zavezancev z zapadlimi neplačanimi davčnimi obveznostmi, ki na 25. dan v mesecu pred mesecem objave presegajo 5.000 EUR in so starejše od 90 dni. Od prve objave enotnega seznama neplačnikov davkov v avgustu 2014 do objave v januarju 2020 (po stanju na dan 25. 12. 2019) se je število dolžnikov zmanjšalo za 2.406 oseb oz. za 13,8 odstotka, skupni davčni dolg objavljenih dolžnikov pa se je zmanjšal za 20.637.473 EUR oz. za 2,1 odstotka, ob tem da je v letu 2019 glede na leto 2014 zabeležena 29,1-odstotna rast prihodkov.

Enostaven dostop zavezanca do stanja dolga in potrdila o poravnanih obveznostih

Zavezanci lahko prek portala eDavki redno preverjajo stanje in zapadlost terjatev in obveznostih na svoji knjigovodski kartici. V letu 2019 je bilo opravljenih 5.755.249 vpogledov v eKartico. Druga pomembna storitev v zvezi z vpogledom v evidence je razkritje podatkov fizičnim osebam o tem, ali in kako delodajalec zanje plačuje obvezne prispevke za socialno varnost iz delovnega razmerja. Zavezanci so prek portala e-Davki opravili 4.030 tovrstnih vpogledov.

V letu 2019 je FURS zavezancem iz knjigovodske evidence izdal 93.657 potrdil o poravnanih obveznostih, kar je 26,02 odstotka več kakor v letu 2018. Delež izdanih potrdil zavezancem prek portala eDavki se je v letu 2019 povečal za 14,6 odstotnih točk na 71,06 odstotka vseh izdanih potrdil. V primeru vložitve vloge prek eDavkov je potrdilo izdano praviloma isti delovni dan. V letu 2019 se je za 36 odstotkov povečalo tudi število prek eDavkov izdanih obvestil o dolgu. V letu 2018 je bilo teh izdanih obvestil 2.434, v letu 2019 pa 3.319. Obvestilo o dolgu zavezancu prikaže dolg na dan skupaj z zamudnimi obrestmi in vplačilnimi računi za poplačilo dolga.

Izpolnjevanje pogojev za pridobitev pravic in javnih sredstev

Več zakonov, ki omogočajo ugodnosti ali izplačila javnih sredstev subjektom, za njihovo pridobitev postavlja pogoj o izpolnjenih obveznostih do FURS. Upravičenec do razkritja lahko iz evidenc, ki se vodijo pri FURS, pridobi podatke o izpolnjenih obveznostih v času postopka odobritve ugodnosti ali pravice. Če obveznosti niso izpolnjene, ni mogoče pridobiti ugodnosti, kot so npr. postati izvajalec javnega naročila, podaljšati pogodbe za izvajanje javnih naročil, pridobiti subvencije iz javnih sredstev, začeti opravljati dejavnost kot samostojni podjetnik oziroma ustanoviti novo gospodarsko družbo, opravljati čezmejne storitve itd. Ta preverjanja posredno vplivajo na pravočasno plačevanje obveznosti iz naslova davkov in prispevkov. FURS je v letu 2019 upravičencem posredoval 284.924 razkritij o poravnanih obveznostih, od tega je bilo 253.221 razkritij oziroma 88,9 odstotka izvedenih prek avtomatične izmenjave podatkov med organi. Avtomatična izmenjava razkritij je nujna glede na velik obseg vlog, zato je bilo v letu 2019 podpisanih več novih sporazumov z drugimi organi z namenom, da se obseg avtomatične izmenjave še poveča.

Preglednica 27: Število razkritij iz knjigovodske evidence in evidence o davkih v povezavi s pridobitvami ugodnosti/pravic

	2017	2018	2019	Indeks 2019/2018
Razkritja iz knjigovodske evidence (ne obstoj dolga) in evidence o davkih (predloženi REK obračuni za prispevke za socialno varnost)*	179.530	324.819	284.924	87,72

**Nekateri zakoni določajo kot merilo samo prvi pogoj v zvezi z razkritjem iz knjigovodske evidence.*

Vir: FURS